

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PŘÍSLUŠNÍK BEZPEČNOSTNÍHO SBORU
A NÁHRADA ŠKODY**

Autor práce:	Bořivoj HOLUBÁŘ
Studijní obor:	Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia:	Kombinované
Vedoucí práce:	JUDr. Ondřej ŠOKA
Katedra:	Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2010

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna ke studijním účelům.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Ondřeji ŠOKOVI za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

OBSAH

ÚVOD	6
1 BEZPEČNOSTNÍ SBOR	7
1.1 Co je bezpečnostní sbor	7
1.2 Policie České republiky	8
1.4 Hasičský záchranný sbor	9
1.5 Vězeňská služba České republiky	10
1.6 Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace	11
2 ŠKODY	13
2.1 Škoda	13
2.1.1 Skutečná škoda	14
2.1.2 Jiná škoda	15
2.2 Škodní událost	15
2.3 Protiprávní úkon	17
2.4 Příčinná souvislost	17
2.5 Zavinění	19
3 ODPOVĚDNOST PŘÍSLUŠNÍKŮ BEZPEČNOST. SBORŮ ZA ŠKODY	21
3.1 Předcházení škodě	21
3.2 Odpovědnost za škodu	23
3.3 Odpovědnost bezpečnostního sboru za škodu	26
3.4 Odpovědnost za ztrátu svěřených předmětů	28
3.5 Odpovědnost za schodek na svěřených hodnotách	29
3.6 Odpovědnost za nesplnění povinnosti k odvrácení škody	31
3.7 Odpovědnost za škodu při služebním úrazu nebo nemoci z povolání	32
3.8 Odpovědnost za bezdůvodné obohacení	35
4 ZÁSADY A ZPŮSOBY OBJASŇOVÁNÍ ŠKOD	36
4.1 Působnost služebních orgánů při objasňování škody	36
4.2 Povinnosti služebních a odborných orgánů	36
4.3 Povinnosti objasňujícího orgánu	36
4.4 Zjišťování skutečností nezbytných pro objasnění škody	38
4.5 Řešení škody na vnesených a odložených věcech	39

5	NÁHRADA ŠKODY A PROMINUTÍ NÁHRADY ŠKODY	42
5.1	Určování výše škody	42
5.2	Postup při náhradě škody způsobené trestným činem	43
5.3	Rozhodnutí o upuštění od vymáhání náhrady škody	43
6	ŘEŠENÍ A NÁHRADA ŠKODY U HZS JIHOČESKÉHO KRAJE	45
6.1	Škody u Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje	45
6.2	Dopravní nehoda	45
6.3	Škoda na zdraví příslušníka	47
	ZÁVĚR	49
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	50
	SEZNAM PŘÍLOH	51
	PŘÍLOHY	52
	ABSTRAKT	76
	ABSTRACT	77

ÚVOD

Škoda je újma na životě, zdraví a bezpečí lidí, majetku, veřejném blahu, životním prostředí, infrastruktuře a technologiích, kterou lze vyjádřit v penězích. Újma je nejobecnější pojem vyjadřující ztrátu nebo poškození chráněného zájmu.

Cílem této práce je souhrn poznatků v oblasti škod ve vztahu příslušník bezpečnostního sboru – bezpečnostní sbor – náhrada škody. V jednotlivých kapitolách práce pak vymezení pojmů jako: „bezpečnostní sbor české republiky škoda, škodní událost, protiprávní úkon“ apod. dle platné legislativy. Dále stanovení druhů odpovědností za škody, zásady a způsoby objasňování škod, včetně náhrady škod. V poslední kapitole této práce pak detailně přiblížit postup řešení a náhrady škody u konkrétního subjektu bezpečnostního sboru. Postup při řešení a náhradě škody pro dvě události: Dopravní nehoda a újma na zdraví příslušníka bezpečnostního sboru.

1. BEZPEČNOSTNÍ SBOR ČR

1.1 Co je bezpečnostní sbor ČR

Problematika Bezpečnostních sborů České republiky je upravena zákonem č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

„Tento zákon upravuje právní poměry fyzických osob, které v bezpečnostním sboru vykonávají službu (dále jen "příslušník"), jejich odměňování, řízení ve věcech služebního poměru a organizační věci služby (dále jen "služební vztahy"). Bezpečnostním sborem se rozumí Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace“.¹

V čele Policie České republiky je policejní prezident, Hasičského záchranného sboru České republiky je generální ředitel, Celní správy České republiky je generální ředitel Generálního ředitelství cel, Vězeňské služby České republiky je generální ředitel, Bezpečnostní informační služby je ředitel a Úřadu pro zahraniční styky a informace je ředitel (dále jen "ředitel bezpečnostního sboru").²

Příslušník je ve služebním poměru k České republice. Práva a povinnosti České republiky vůči příslušníkovi plní příslušný bezpečnostní sbor.³

Výkonem služby se pro účely tohoto zákona rozumí

- a) úkony a činnosti realizující oprávnění a povinnosti stanovené právními předpisy upravujícími působnost bezpečnostních sborů,
- b) soustředování, vyhodnocování a evidování informací a údajů potřebných pro výkon služby, včetně činnosti v operačních a informačních střediscích,

---

¹ Odst. 1), §1, zákona č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

² Odst. 2), §1, zákona č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

³ Odst. 3), §1, zákona č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

- c) řízení výkonu služby,
- d) činnost ve vzdělávacích, technických a účelových zařízeních, která pro výkon služby zabezpečují přípravu příslušníků a výzkumné, technické a další podmínky, a to v rozsahu stanoveném ředitelem bezpečnostního sboru, a
- e) plnění úkolů Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace (dále jen "zpravodajská služba").⁴

1.2 Policie České republiky

Policie České republiky je ozbrojeným bezpečnostním sborem, který plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti a další úkoly v rozsahu a způsobem stanoveným právními předpisy. Policie při plnění svých úkolů spolupracuje s mezinárodními organizacemi a policejními institucemi a s bezpečnostními sbory jiných států.

Policie zejména chrání bezpečnost osob a majetku, spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku, a byl-li porušen, činí opatření k jeho obnovení, vede boj proti terorismu, odhaluje trestné činy a zjišťuje jejich pachatele, koná vyšetřování o trestných činech, zajišťuje ochranu státních hranic ve vymezeném rozsahu, zajišťuje ochranu ústavních činitelů České republiky a bezpečnost chráněných osob, kterým je při jejich pobytu na území České republiky poskytována osobní ochrana podle mezinárodních dohod, zajišťuje ochranu zastupitelských úřadů, ochranu sídelních objektů ústavních institucí, zajišťuje ochranu objektů, pro které taková ochrana vyplývá z mezinárodní dohody, kterou je Česká republika vázána, dohlíží na bezpečnost a plynulost silničního provozu a spolupůsobí při jeho řízení, odhaluje přestupky, projednává přestupky, pokud tak stanoví zvláštní zákon, apod. Policie mimo to plní také některé úkoly státní správy, pokud tak stanoví zvláštní zákon.

Policie plní rovněž úkoly při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, a to ve spolupráci s orgány obcí za podmínek stanovených zvláštními předpisy. Pokud jde o organizaci a řízení policie, jako celek je policie podřízena Ministerstvu vnitra. Policii tvoří Policejní prezidium České republiky, útvary s působností na celém území České republiky a útvary s územně vymezenou působností. Útvary policie zřizuje ministr na návrh policejního prezidenta. V policii působí služba pořádkové policie, služba kriminální policie,

---

⁴ Odst. 4), §1, zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

služba dopravní policie, služba správních činností, ochranná služba, služba cizinecké a pohraniční policie, služba rychlého nasazení, služba železniční policie a letecká služba. V čele Policejního prezidia České republiky stojí policejní prezident, kterého jmenuje a odvolává ministr se souhlasem vlády České republiky. Bližší úpravu organizace policie, zejména řízení útvarů a služeb policie, součinnost mezi nimi a způsob jejich hospodářského zabezpečení potom stanoví na návrh policejního prezidenta ministr.⁵

Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“).

Policie působí na území České republiky, nestanoví-li tento zákon nebo jiný právní předpis jinak.⁶

Policejní prezidium a útvary policie s celostátní působností se při nakládání s majetkem České republiky a v právních vztazích považují za součást organizační složky státu a účetní jednotky ministerstvo.⁷

1.3 Hasičský záchranný sbor České republiky

Dle odst.1), §1 zákona č. 238/2000 Sb., se zřizuje Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen "hasičský záchranný sbor"), jehož základním posláním je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech.

Hasičský záchranný sbor plní úkoly v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy. Hasičský záchranný sbor při plnění svých úkolů spolupracuje se správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, s mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty. Předmětem spolupráce je zejména stanovení práv a povinností při vzájemném poskytování pomoci a informací při

---

⁵ MADAR, Z. a kolektiv, *Slovník českého práva*. 3.vyd. Praha, Linde a.s., 2002, s. 1049-1050

⁶ §§ 1-3, zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ §7, zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

mimořádných událostech, pokud tomu nebrání ustanovení jiných právních předpisů nebo povinnost mlčenlivosti.⁸

1.4 Celní správa České republiky

Celní správa České republiky je bezpečnostním sborem zajišťující výkon kompetencí v oblasti správy cel a některých daní, jakož i dalších svěřených nefiskálních činností ve prospěch státu i jeho občanů. Je podřízena Ministerstvu financí ČR.⁹

Celní správa se zabývá vyměřováním, evidencí, vybíráním a vymáháním cla. Řídí se zejména Celním kodexem Společenství, zákonem č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSDP“). Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, ukládá mimo jiné celním úřadům zřízení účtů státního rozpočtu pro skládání cla a daní z dovozu. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ukládá celním orgánům provádět odvody vybraného cla a daní v běžném roce na účty státního rozpočtu. Zákon č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů, ukládá celní správě evidovat clo a daně podle rozpočtových položek.¹⁰

1.5 Vězeňská služba České republiky

Vězeňská služba je ozbrojeným bezpečnostním sborem. Řídí ji generální ředitel Vězeňské služby (dále jen "generální ředitel"), kterého jmenuje a odvolává ministr spravedlnosti (dále jen "ministr"). Generální ředitel odpovídá ministrovi za činnost Vězeňské služby. Vězeňská služba je správním úřadem a účetní jednotkou.

Organizačními jednotkami Vězeňské služby jsou generální ředitelství, vazební věznice, věznice, ústavy pro výkon zabezpečovací detence a Institut vzdělávání. Generální ředitelství zabezpečuje plnění společných úkolů ostatních organizačních jednotek, které metodicky řídí a kontroluje. V čele vazebních věznic, věznic, ústavů pro výkon zabezpečovací detence a Institutu vzdělávání jsou ředitelé, které jmenuje a odvolává

---

⁸ Odst. 2) až 4), §1, zákona č.238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ <http://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>

¹⁰ <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/kompetence/Stranky/default.aspx>

generální ředitel. Vězeňská služba působí na území České republiky, nestanoví-li zvláštní právní předpis nebo vyhlášená mezinárodní smlouva, k jejíž ratifikaci dal Parlament souhlas a jíž je Česká republika vázána, jinak.¹¹

1.6 Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace

Zpravodajské služby jsou státní orgány pro získávání, shromažďování a vyhodnocování informací (dále jen "zabezpečování informací") důležitých pro ochranu ústavního zřízení, významných ekonomických zájmů, bezpečnost a obranu České republiky.¹²

V České republice působí tyto zpravodajské služby:

- a) **Bezpečnostní informační služba**, jejíž příjmy a výdaje tvoří samostatnou kapitolu státního rozpočtu,
- b) **Úřad pro zahraniční styky a informace**, jehož rozpočet je součástí rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra,
- c) Vojenské zpravodajství jako součást Ministerstva obrany.¹³

V čele zpravodajských služeb stojí ředitelé. Ředitele **Bezpečnostní informační služby** jmenuje, po projednání ve výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu příslušném ve věcech bezpečnosti, vláda. Z výkonu své funkce je ředitel Bezpečnostní informační služby odpovědný vládě, která ho též odvolává.

Ředitele **Úřadu pro zahraniční styky a informace** jmenuje a odvolává ministr vnitra se souhlasem vlády. Z výkonu své funkce je ředitel Úřadu pro zahraniční styky a informace odpovědný ministru vnitra.¹⁴

Bezpečnostní informační služba zabezpečuje informace

- a) o záměrech a činnostech namířených proti demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti České republiky,
- b) o zpravodajských službách cizí moci,

---

¹¹ odst. 2) až 5), §1, zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹² §2, zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹³ §3, zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ odst. 1) až 3), §4, zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

- c) o činnostech ohrožujících státní a služební tajemství,
- d) o činnostech, jejichž důsledky mohou ohrozit bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy České republiky,
- e) týkající se organizovaného zločinu a terorismu.¹⁵

Úřad pro zahraniční styky a informace zabezpečuje informace mající původ v zahraničí, důležité pro bezpečnost a ochranu zahraničně politických a ekonomických zájmů České republiky.¹⁶

---

¹⁵ odst. 1), §5, zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ odst. 2), §5, zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky ve znění pozdějších předpisů.

2. ŠKODY

2.1 Škoda

Škoda je majetková újma vyjádřitelná obecným ekvivalentem, tzn. penězi. Jestliže takto charakterizovaná majetková újma nevznikne, nevznikne tak ani odpovědnost za škodu.

Škodu lze dělit na a) škodu skutečnou a b) jinou (ušlý zisk).

Jiné členění škody je na a) škodu osobní a b) škodu majetkovou, jakož i na škodu a) smluvní a b) mimosmluvní.

Skutečná škoda spočívá ve zmenšení majetku poškozeného. Představuje tak majetkové hodnoty, které je nutné vynaložit, aby došlo k odstranění nepříznivého následku. Jiná škoda – ušlý zisk znamená, že nedošlo k rozmnožení majetku poškozeného, ač je odůvodněně bylo možné očekávat vzhledem k obvyklému stavu.

Škodou osobní lze přiblížit na příkladu bolestného a náhrady za ztížení společenského uplatnění či ochraně osobnosti. Škodu majetkovou je např. škoda na vnesených nebo odložených věcech. Dané rozlišení neznamená, že za osobní škodu by se považovala jiná újma než majetková. Specifikem osobní škody však je, že k ní došlo následkem protiprávního zásahu do osobních vztahů poškozeného. Pro rozlišení na škodu smluvní a mimosmluvní či spíše na škodu závazkovou a mimo závazkovou je hlavním odlišovacím kritériem, zda ke škodě došlo porušením smluvní nebo mimosmluvní právní povinnosti. Škoda smluvní (závazková) vzniká tedy porušením povinnosti vyplývající z konkrétního závazkového právního vztahu např. z kupní smlouvy. Mimosmluvní (mimozávazková) škoda spočívá z porušení právní povinnosti vyplývající přímo z právních předpisů. Posledně uvedené rozlišení je aplikovatelné jak v občanském zákoníku, tak v obchodním zákoníku (na rozdíl od výše uvedeného dělení, které je charakteristické pro občanský zákoník).¹⁷

Škodou se z hlediska odpovědnosti za škodu rozumí újma, která nastala nebo se projevuje v majetkové sféře poškozeného a je objektivně vyjádřitelná všeobecným ekvivalentem (tj. penězi). Jestliže takto charakterizovaná majetková újma nevznikne,

---

¹⁷ MADAR, Z. a kolektiv, *Slovník českého práva*. 3.vyd. Praha, Linde a.s., 2002, s.1526

nevznikne tak ani odpovědnost za škodu. Vzniklá škoda je napravitelná poskytnutím majetkového plnění, především poskytnutím peněz, nedochází-li k materiální restituci (uvedení poškozené věci do původního stavu).

Rozeznává se škoda na věcech (majetku), tzv. **věcná škoda**, a škoda na zdraví (životě) poškozeného, tzv. **nemajetková škoda**. Dále se rozeznává **skutečná škoda** a **jiná škoda** (ušlý zisk). Vznik škody a její výši musí prokázat poškozený.

***Poznámka:** Nemajetkovou škodou je např. náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění.¹⁸*

2.1.1 Skutečná škoda

Škoda skutečná je to, o co se zmenšil majetek poškozeného. Za skutečnou škodu je třeba považovat např. i náklady nezbytné k novému pořízení těžké věci. Dále sem lze i přiřadit náklady spojené s odstraňováním důsledků škody (např. v případě neoprávněného použití motorového vozidla, které havaruje, může poškozený požádat o náhradu škody vzniklé na vozidle. Škodou je zde však i hodnota spotřebovaných pohonných hmot). Podle moderačního práva soudu, lze z důvodů zvláštního zřetele zejména k tomu, jak ke škodě došlo, jakož i k osobním a majetkovým poměrům fyzické osoby, která ji způsobila. Přihlíží přitom také k poměrům fyzické osoby, která byla poškozena. Snížení nelze provést, jde-li o škodu způsobenou úmyslně. Moderační právo soudu se neuplatňuje při náhradě škody podle obchodního zákoníku.¹⁹

Skutečnou škodou se rozumí újma, jež spočívá ve zmenšení majetku poškozeného, která vznikla jako následek protiprávního úkonu nebo právně významné škodní události poškozením, zničením, ztrátou, odcizením, zneužitím nebo znehodnocením majetku. Lze sem přiřadit i náklady spojené s odstraňováním důsledků škody (např. v oblasti životního prostředí apod.). Představuje náklady, které je nutno vynaložit, aby došlo k navrácení poškozeného majetku do předešlého stavu, popřípadě aby byly vyváženy důsledky plynoucí z toho, že navrácení poškozeného majetku do předešlého stavu nebylo dobře možné. Z hlediska členění věcí (práv), které byly poškozeny, a z hlediska evidence se v rezortu Ministerstva obrany rozlišují:

---

¹⁸ VŠEOB P-21, *Řešení škod na majetku státu*, 1. vyd. Praha, Ministerstvo obrany, 2007, s.5

¹⁹ MADAR, Z. a kolektiv, *Slovník českého práva*. 3. vyd. Praha, Linde a.s., 2002, s.1526-1527

- a) **škody na nemovitých věcech**, včetně jejich součástí a příslušenství, a na movitých věcech (materiálu);
- b) **škody na penězích**, které zahrnují pokladní schodky (manka), přeplatky peněžních náležitostí, promlčené pohledávky, jiné nerealizované peněžní nároky a škody na majetkových právech.

***Poznámka:** Skutečná škoda může spočívat nejen v poškození, zničení nebo ztrátě věci, ale může mít i formu porušení závazku v obchodních vztazích, neúčelného a neefektivního nakládání s veřejnými prostředky, včasného neuplatnění práva na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení, zaplacení penále, schodku na hodnotách svěřených k vyúčtování nebo ztráty svěřené věci apod.²⁰*

2.1.2 Jiná škoda

Jinou škodou (ušlým ziskem) se rozumí újma, která spočívá v tom, že v důsledku škodní události nedojde k rozmnožení majetkových hodnot poškozeného, ač se to dalo, s ohledem na pravidelný běh věcí, očekávat.

2.2 Škodní událost

Škodní událostí se rozumí protiprávní úkon (jednání, opomenutí) nebo právní skutečnost (např. živelní pohroma, následky působení přírodních zákonitostí apod.), které mají za následek vznik škody. Při posuzování škodní události je důležité určení **okamžiku vzniku škody**. Okamžik vzniku škody a škodní události nemusí být totožný.

„**Promlčení** znamená zánik vymahatelnosti určitého oprávnění. Promlčením právo nezaniká, ale nebylo-li v době zákonem stanovené vykonáno, tj. uplatněno u soudu, nemůže být věřiteli přiznáno, jestliže se dlužník dovolává, že je promlčeno. Promlčení přichází v úvahu pouze v případech, kdy nedošlo k zániku práva (prekluze). Promlčují se zásadně všechna majetková práva, s výjimkou práva vlastnického. Nepromlčují se rovněž práva z vkladů na vkladních knížkách nebo na jiných formách vkladů a běžných účtech, pokud vkladový vztah trvá a osobní práva, např. právo na ochranu osobnosti občana. Promlčení je vázáno na uplynutí stanovené doby resp. lhůty. Obecná promlčecí doba podle občanského

---

²⁰ VŠEOB P-21, *Řešení škod na majetku státu*, 1. vyd. Praha, Ministerstvo obrany, 2007, s.6-7

zákoníku je tříletá (§ 101 obč. zákoníku) a začíná běžet ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé, tj. kdy nárok mohl být poprvé uplatněn u soudu (actio nata). Vzhledem k zvláštní povaze některých práv je pro ně stanovena zvláštní promlčecí lhůta (kratší nebo delší) nebo je přesněji určen počátek promlčecí doby. Například právo na náhradu škody se promlčí za dva roky ode dne, kdy se poškozený dozví o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Práva z přepravy se promlčují za jeden rok s výjimkou práv na náhradu škody u přepravy osob. Podle trestního zákoníku zaniká trestnost uplynutím promlčecí doby, jež činí: dvacet let, jde-li o trestný čin, za který tento zákon dovoluje uložení výjimečného trestu, deset let, činí-li horní hranice trestní sazby odnětí svobody nejméně deset let, pět let činí-li horní hranice trestní sazby odnětí svobody nejméně tři léta a u ostatních trestných činů je promlčecí doba tříletá. Zároveň trestní zákoník stanoví, u kterých trestných činů uplynutím promlčecí lhůty nezaniká trestnost. Vedle promlčení trestního stíhání upravuje trestní zákon i promlčení výkonu trestu. V právních vztazích upravených obchodním zákoníkem činí promlčecí doba čtyři roky, nestanoví-li zákon pro jednotlivá práva jinak. Specifickou úpravu délky a počátku promlčecí doby upravují pro jednotlivé druhy právních vztahů příslušné zákony. V ostatních oblastech právních vztahů (správní, daňové, finanční ap.) jsou podmínky vzniku, délka a počátek promlčení upraveny příslušnými orgány“.²¹

Promlčení znamená, že právo, které nebylo vykonáno v době zákonem stanovené, nemůže být oprávněné osobě přiznáno, dovolá-li se povinná osoba jejího promlčení. Běh **subjektivní promlčecí doby** počíná ode dne, kdy se poškozený dozví o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá, zatímco běh **objektivní promlčecí doby** počíná ode dne, kdy došlo k události, z níž škoda vznikla. Pokud je objektivní lhůta stanovena, vždy pohlcuje lhůtu subjektivní. Při posuzování, kdy se poškozený dozvěděl o škodě, se vychází z prokázané vědomosti poškozeného o vzniklé škodě, nestačí tedy pouhá možnost dozvědět se o vzniklé škodě. Poškozený se dozví, kdo za škodu odpovídá, až po rozhodnutí, že byly naplněny všechny předpoklady pro vyvození odpovědnosti za škodu vůči konkrétní odpovědné osobě (osobám). Škodní události lze dělit podle vztahu k možnosti jejich předvídání na **předvídatelné a nepředvídatelné**, z hlediska možnosti jejich předcházení na **odvratitelné a neodvratitelné**.

---

²¹ MADAR, Z. a kolektiv, *Slovník českého práva*. 3.vyd. Praha, Linde a.s., 2002, s.1157

***Poznámka:** Toto dělení škodních událostí je významné při posuzování exkulpačních důvodů (vyvinění) vedoucích ke zproštění odpovědnosti za škodu.²²*

2.3 Protiprávní úkon

Protiprávním úkonem se rozumí zaviněné jednání (konání nebo opomenutí), kterým byla porušena povinnost uložená právním předpisem. Za protiprávní úkon se považuje též obcházení právních předpisů (jednání nebo chování, které sice neporušuje zákaz nebo povinnost stanovenou právním předpisem, ale je v rozporu s jeho účelem a cíli). Opomenutí je však protiprávním úkonem jen tehdy, jde-li o opomenutí povinnosti (jednání), k níž byla odpovědná osoba povinna.

***Poznámka:** Může jít nejen o porušení povinnosti stanovené zákonem nebo jiným obecně závazným právním předpisem, ale také o porušení povinnosti stanovené interním normativním aktem, rozkazem nadřízeného nebo o porušení závazku vyplývajícího ze smlouvy.²³*

2.4 Příčinná souvislost

Příčinná souvislost je přímý vztah mezi protiprávním úkonem (jednáním, opomenutím) nebo kvalifikovanou zvláštní událostí (škodní událostí) jako příčinou a škodou, kterou toto jednání (opomenutí) vyvolalo. Příčinnou souvislost je nutno odlišovat od zavinění, neboť jde o vztah nezávislý na vědomí a vůli jednající osoby (škůdce). Při posuzování příčinné souvislosti nelze přihlížet k subjektivním momentům, které charakterizují zavinění. Při posuzování otázky, zda je dána příčinná souvislost mezi skutečností, s níž právní předpis spojuje vznik odpovědnosti, a mezi škodou je třeba postupovat tak, že nejdříve se zjišťuje **následek**, tj. existence škody. Poté se zjišťuje, zda je dána **příčina**, tedy skutečnost, za níž se odpovídá (protiprávní úkon), a dále, zda mezi příčinou a následkem je skutečně v konkrétním případě objektivní příčinná souvislost. Příčinná souvislost mezi protiprávním úkonem a vznikem škody musí být bezpečně prokázána, nestačí jen její pravděpodobnost. Mezi protiprávním úkonem a vznikem škody musí též existovat věcná, místní a časová souvislost. Dalším podstatným znakem příčinné

---

²² VŠEOB P-21, *Řešení škod na majetku státu*, 1. vyd. Praha, Ministerstvo obrany, 2007, s.7

²³ VŠEOB P-21, *Řešení škod na majetku státu*, 1. vyd. Praha, Ministerstvo obrany, 2007, s.7-8

souvislosti je, že protiprávní úkon (jednání nebo opomenutí) musí být hlavní příčinou nebo jednou z hlavních příčin vzniku škody.

„Příčinná souvislost mezi jednáním člověka a následky jeho jednání je jedním z předpokladů jeho odpovědnosti za tyto následky. Příčinnou souvislostí se obecně zabývá filosofie. Příčinný vztah má význam v přírodních vědách. Právní teorie sice vychází z obecných poznatků o příčinné souvislosti, nepřijímá však je mechanicky. Rozlišuje se příčinná souvislost v přírodovědeckém smyslu a v právním smyslu. Právní nauka vytvořila pro své účely několik teorií příčinného vztahu (teorií kauzality). Každý následek má celou řadu příčin. Lze rozlišovat mezi příčinami, které následek vyvolávají, a podmínkami, které jej sice nevyvolávají, ale musí být dány, aby se ony příčiny mohly uplatnit. Lze také rozlišovat mezi příčinami nutnými a nahodilými, mezi příčinou hlavní a ostatními. Je možné i další třídění příčin. Každá z příčin (a z podmínek, pokud se mají rozlišovat) je sama následkem dalších příčin a ty opět následkem dalších atd. až do nekonečna. Jde tedy o složitou spleť jevů. Při myšlenkovém zkoumání této spleti jevů je třeba si v právu položit otázku, zda určité jednání člověka je jednou z příčin právně významného následku. Jiné příčiny (např. meteorologické jako třeba náledí) nemají pro právní odpovědnost význam (pokud ovšem tu zase nebylo jednání člověka, který nesplněním své povinnosti takový jev neodstranil). Zkoumání příčinné souvislosti se v konkrétním posuzovaném případě děje tak, že si toto jednání člověka odmyslíme a ptáme se, zda by následek nastal i v tom případě. Jestliže by nastal i pak, toto jednání není příčinou. Česká nauka mluví o zásadě umělé izolace jevů, tj. izolace jevů ze všeobecné souvislosti jevů. Tento postup však není nic platný tam, kde chybí znalosti (např. medicínské) o tom, zda určitý jev na uvažovaný následek vůbec vliv má. Dále selhává i v případě, kde zároveň působí více jevů, z nichž každý je sám s to následek vyvolat (např. při salvě smrtelných výstřelů, odmyslíme-li si jeden, následek stejně nastal). Pravidlo o odmyšlení jevu je nutno doplnit (tyto jevy si lze odmyslit alternativně, ale ne kumulativně). Problém příčinné souvislosti je především zpracováván naukou trestního práva. Zákony tuto problematiku neupravují. Koncepce příčinné souvislosti v trestním právu je podle současného vládnoucího názoru teorie vybudována na třech zásadách:

a) zásada umělé izolace jevů. (Každý následek má řadu příčin a podmínek, které jsou samy následkem jiných příčin a podmínek. Jedná se tedy o složitou a vzájemně

podmíněnou splet' jevů. Z této pak uměle izolujeme lidské jednání jako příčinu a jeho následek významný z hlediska trestního práva. Abstrahujeme od ostatních příčin, podmínek i následků.),

b) zásada gradace příčinné souvislosti. (Určitý trestně relevantní následek může mít řadu příčin, které jej způsobily ve svém souhrnu; tyto příčiny však nemusí mít pro vznik daného následku stejný význam. Míře významu určitého jednání jako příčiny pro daný následek potom odpovídá i míra trestního postihu takového jednání.),

c) zásada zavinění. (Aby určité lidské jednání byla trestně významnou příčinou následku, musí toto jednání včetně příčinného vztahu k následku být zahrnuto pachatelovým zaviněním.) V oblasti občanského práva, jmenovitě u náhrady škody, kde se v současné době vedle principu odpovědnosti za zavinění vyskytuje poměrně větší počet zvláštních případů odpovědnosti za škodu založených na objektivním principu, je teorie pro neomezenost přičítání následků nepřijatelná. Proto se zde uplatňovala a uplatňuje i nyní převážně teorie adekvátní příčinnosti. Podle této teorie je škoda způsobena protiprávním úkonem nebo zákonem kvalifikovanou zvláštní událostí (škodnou událostí) tehdy, jestliže protiprávní úkon, resp. škodná událost jsou nejen podmínkami vzniku škody, nýbrž mají-li zároveň podle své obecné povahy, obvyklého chodu věcí a zkušeností zpravidla (typicky) za následek způsobení škody. Pouze takovýto protiprávní úkon, resp. škodná událost jsou adekvátními příčinami škody a tím i důvodem vzniku občanskoprávní odpovědnosti za ni²⁴.

2.5 Zavinění

Zaviněním se rozumí subjektivní postoj osoby ke svému protiprávnímu jednání (opomenutí) a k jeho následku (škodě), založený na jejím vědomí a vůli. Podle vztahu vědomí a vůle se rozeznává:

a) zavinění úmyslné, které spočívá v protiprávním jednání (chování) škůdce, který:

- aa) věděl, že může způsobit škodu a způsobit ji chtěl (úmysl přímý) nebo
- ab) věděl, že může způsobit škodu a pro případ, že ji způsobí, byl s tím srozuměn (úmysl nepřímý);

---

²⁴ MADAR, Z. a kolektiv, *Slovník českého práva*. 3.vyd. Praha, Linde a.s., 2002, s.1198-1199

***Poznámka:** Úmyslné způsobení škody je zpravidla spojeno s přestupkem nebo trestným činem, a proto rozhodnutí o náhradě škody a její výši vyslovuje u přestupků správní orgán a u trestných činů většinou soud.*

b) zavinění z nedbalosti, které spočívá v protiprávním jednání (chování) škůdce, který:

- ba) věděl, že může způsobit škodu, nechtěl ji však způsobit a bez přiměřených důvodů spoléhal, že ji nezpůsobí (nedbalost vědomá) nebo
- bb) nechtěl škodu způsobit, ani nevěděl, že ji může způsobit, ač o tom, vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl (nedbalost nevědomá).

***Poznámka:** Rozlišení stupně zavinění má význam pro stanovení rozsahu výše náhradové povinnosti.²⁵*

---

²⁵ VŠEOB P-21, *Řešení škod na majetku státu*, 1. vyd. Praha, Ministerstvo obrany, 2007, s.8-9

3. ODPOVĚDNOST PŘÍSLUŠNÍKŮ BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ ZA ŠKODY

3.1 Předcházení škodě

Významnou část právní úpravy služebního poměru tvoří úprava odpovědnosti za škodu, která byla způsobena jednomu ze subjektů služebního poměru. Odpovědnost za škodu bývá zasazována do širšího okruhu odpovědnostních vztahů vznikajících ve služebním poměru (např. odpovědnost za porušení služebních povinností).

Právní úprava odpovědnosti za škodu ve služebním poměru vychází z nerovnoměrného postavení subjektů typického pro pracovněprávní vztahy (nerovnost subjektů je v podmínkách služebního poměru ještě zřetelnější) a toto nerovné postavení kompenzuje zvýhodněním příslušníka oproti bezpečnostnímu sboru.

Povinností bezpečnostního sboru v oblasti předcházení škodám podle §93 zákona o služebním poměru je zabezpečit příslušníkům takové podmínky výkonu služby, aby nedocházelo ke škodám. Jedná se o tzv. prevenční povinnost. Zároveň je bezpečnostnímu sboru uložena povinnost kontrolovat, zda příslušníci plní své služební úkoly tak, aby nedocházelo ke škodám. Bezpečnostní sbor je také povinen odstraňovat závady, z nichž by mohla škoda vzniknout.

K ochraně majetku je bezpečnostní sbor oprávněn kontrolovat v nezbytném rozsahu věci, které příslušníci vnášejí do míst nebo vynášejí z míst, kde vykonávají službu, provádět prohlídky příslušníků a jejich věcí. Kontroly může bezpečnostní sbor vykonávat také prostřednictvím bezpečnostních agentur na základě smluvního vztahu. Kromě běžných prohlídek příručních zavazadel a dopravních prostředků by k osobním prohlídkám mělo docházet jen při podezření z odcizení věcí. Osobní prohlídku může provádět pouze osoba stejného pohlaví. Při výkonu tohoto oprávnění musí být dodrženy právní předpisy o ochraně osobnosti a nesmí při něm dojít k ponížení lidské důstojnosti. V případě porušení těchto limitů se příslušník může domáhat ochrany osobnosti na základě §13 občanského zákoníku.

Zákon o služebním poměru v §94 ukládá také příslušníkovi prevenční povinnost. Příslušník je povinen vykonávat službu tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku bezpečnostního sboru a k bezdůvodnému obohacení. Hrozí-li škoda, je povinen na

ni upozornit vedoucího příslušníka. Jedná se o zásadní povinnost, jejíž zaviněné porušení má za následek obecnou odpovědnost příslušníka za škodu způsobenou bezpečnostnímu sboru. Prevenční povinnost má význam nejen z hlediska ochrany bezpečnostního sboru, ale také z hlediska sekundární ochrany majetku jiných osob, s nimiž přichází příslušníci při výkonu služby do styku.

Je-li třeba neodkladného zákroku k odvrácení škody, která hrozí bezpečnostnímu sboru, je příslušník povinen zakročit. Zakročovací povinnost příslušníka, na rozdíl od zaměstnance v pracovním poměru, není omezena tím, že pokud při jejím splnění ohrozil sebe, nebo ostatní příslušníky, zakročit by nemusel. Zakročovací povinnost nemá příslušník pouze tehdy, jestliže mu v zákroku brání důležitá překážka (například splnění neodkladného služebního úkolu). Pokud příslušník nezakročí, aniž by mu v tom bránila důležitá překážka, spoluodpovídá za vzniklou škodu.

Příslušníkovi se stanoví také ohlašovací povinnost, která mu ukládá oznámit vedoucímu příslušníkovi, že nemá vytvořeny podmínky pro výkon služby.²⁶

Služební orgány jsou povinny:

- a) zajišťovat svým podřízeným takové podmínky, aby mohli řádně plnit své služební (pracovní, studijní) úkoly bez ohrožení zdraví a majetku; zjistí-li závady, které brání řádnému plnění úkolů, učinit opatření k jejich odstranění;
- b) vyhledávat, posuzovat a hodnotit rizika možného ohrožení bezpečnosti a zdraví podřízených, informovat je o nich a činit opatření k jejich ochraně;
- c) nepřipustit, aby podřízení vykonávali práce (činnosti), jejichž výkon by neodpovídal jejich odborným znalostem, schopnostem a zdravotní způsobilosti;
- d) seznamovat podřízené s právními předpisy, interními normativními akty, směrnicemi a nařízeními k zajištění bezpečnosti práce a kontrolovat jejich dodržování;
- e) k zajištění bezpečnosti a bezporuchovosti techniky a technických zařízení pečovat o jejich údržbu a včasné opravy a zabezpečovat, aby se v případech a ve lhůtách stanovených právními předpisy, interními normativními akty a technickými normami uskutečňovaly jejich pravidelné kontroly a revize;

---

²⁶ TOMEK, P. *Slovník služebního poměru*, 1.vyd. Olomouc, Anag s.r.o., s. 151-152

- f) činit opatření k předcházení škodám, vzniklé škody včas a řádně objasňovat a evidovat ve stanovené evidenci, zjišťovat jejich příčiny a včas uplatňovat právo na náhradu škody vůči tomu, kdo za škodu odpovídá;
- g) průběžně sledovat, zda osoby odpovědné za škodu včas a řádně plní své závazky, včasným uplatněním nároků na náhradu škody a jejím vymáháním zajišťovat, aby nedošlo k jejich promlčení a zániku. Požadovat od dlužníků úroky z prodlení (poplatek z prodlení) ve výši stanovené právním předpisem a sjednané smluvní sankce;

Příslušníci bezpečnostních sborů jsou povinni:

- a) Plnit služební povinnosti a pečovat o svěřený materiál tak, aby nezpůsobili újmu na majetku;
- b) upozornit na hrozící škodu své nadřízené a zakročit, je-li k odvrácení škody třeba zákroku; nemusí však tak učinit, brání-li jim v tom důležitá okolnost, nebo jestliže by tím vystavili vážnému ohrožení sebe nebo jiné příslušníky bezpečnostních sborů, popřípadě osoby sobě blízké;
- c) při odvrácení škody si počínat tak, aby zásah k odvrácení škody byl přiměřený okolnostem ohrožení;
- d) dodržovat právní předpisy, interní normativní akty, směrnice a nařízení k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a oznamovat nadřízenému zjištěné závady a nedostatky;
- e) nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky ve služebních objektech, v době služby (zaměstnání) i mimo služební objekty.

3.2 Odpovědnost za škodu

Příslušník odpovídá bezpečnostnímu sboru za škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním.

Příslušník je povinen uhradit bezpečnostnímu sboru skutečnou škodu v penězích nebo uvedením věci do předešlého stavu, jestliže s tím služební funkcionář souhlasí. Výše škody na věci se určí podle ceny věci v době poškození nebo ztráty.

Výše náhrady škody se určí s přihlédnutím k míře zavinění příslušníka. Výše náhrady škody způsobené z nedbalosti nesmí přesáhnout čtyřapůlnásobek jeho průměrného měsíčního služebního příjmu (dále jen "průměrný služební příjem") dosahovaného před porušením povinnosti, kterým příslušník způsobil škodu. Toto omezení neplatí, jestliže byla škoda způsobena úmyslně nebo v opilosti nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek.

Příslušník, který nezakročil proti hrozící škodě, aniž mu v tom bránila důležitá překážka, nebo neupozornil na hrozící škodu, se podílí na náhradě škody, která byla způsobena bezpečnostnímu sboru, a to v rozsahu přiměřeném okolnostem případu; výše náhrady škody nesmí přesáhnout trojnásobek jeho průměrného služebního příjmu. Zjišťování a používání průměrného služebního příjmu je upraveno zvláštním právním předpisem.

Příslušník neodpovídá za škodu,

- a) která vyplývá z rizika výkonu služby, nebo
- b) kterou způsobil při odvracení škody, jež hrozila bezpečnostnímu sboru nebo přímo ohrožovala život a zdraví osob, jestliže tento stav sám úmyslně nevyvolal a počínal si při odvracení škody způsobem přiměřeným okolnostem.²⁷

Základními předpoklady pro vznik odpovědnosti za způsobenou škodu jsou:

- a) protiprávní úkon;
- b) škoda;
- c) příčinná souvislost mezi protiprávním úkonem a škodou;
- d) zavinění.

Odpovědnost za škodu vzniká jen tehdy, jsou-li současně splněny všechny základní předpoklady, je-li protiprávní úkon tj. zaviněné jednání nebo opomenutí hlavní příčinou nebo jednou z hlavních příčin vzniku škody. U škody vzniklé schodkem na svěřených hodnotách, které je příslušník bezpečnostního sboru povinen vyúčtovat, a u škody vzniklé ztrátou svěřených předmětů není třeba zavinění u příslušníka bezpečnostního sboru dokazovat, neboť se předpokládá přímo ze zákona.

---

²⁷ odst. 1) až 5), §95, zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

Odpovědnost příslušníka za škodu způsobenou bezpečnostnímu sboru je charakterizována tím, že se zásadně jedná o odpovědnost subjektivní, která je výlučně budována na principu zavinění. Znak zavinění se projevuje buď jako zavinění prokazované, nebo zavinění presumované. U prokazovaného zavinění musí bezpečnostní sbor jako poškozený subjekt prokázat všechny znaky skutkové podstaty, včetně zavinění. Jedná se o tzv. nedílné důkazní břemeno. Pokud se však ve skutkové podstatě objevuje prezumpce zavinění, má bezpečnostní sbor pouze dělenou důkazní povinnost. Prokazuje jen některé znaky skutkové podstaty, kdežto znak zavinění a příčinné souvislosti se předpokládá. Příslušník má v tomto případě důkazní břemeno v tzv. negativním smyslu, kdy může prokázat, že škodu nezavinil, a tím se vyviní z povinnosti nahradit škodu (exkulpace). Podle §95 zákona o služebním poměru odpovídá příslušník bezpečnostního sboru za škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením svých povinností při plnění služebních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. Uvedené ustanovení používá pro označení bezpečnostního sboru. Ke vzniku obecné odpovědnosti příslušníka za škodu musí být splněny určité předpoklady, na jejichž existenci zákon vznik odpovědnostních vztahů váže. Prvním předpokladem je vznik škody na straně bezpečnostního sboru jako majetkové újmy vyjádřené v penězích. Dalším předpokladem obecné odpovědnosti je porušení povinnosti příslušníkem při plnění služebních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. Třetím předpokladem odpovědnosti příslušníka za škodu je příčinná souvislost mezi porušením povinností a vznikem škody.

Nově se stanoví, že primárním způsobem náhrady škody je úhrada škody v penězích. Předchozí právní úprava považovala za primární způsob úhrady tzv. naturální restituci, to znamená uvedení poškozené věci v předešlý stav. Zákon připouští uvedení v předešlý stav pouze v případech, že s takovou formou služební funkcionář souhlasí. Výše škody na věci se určí podle ceny v době poškození nebo ztráty, to znamená s odečtením tzv. amortizace, což se velmi často v praxi bezpečnostních sborů v minulosti zpochybňovalo.

Výše náhrady škody je závislá výlučně na míře zavinění příslušníka. Není tedy možné snižovat výši náhrady škody, jak to umožňovala předchozí právní úprava. Takové řešení otevíralo možnost pro neodůvodněné snižování výše náhrady škody. Zavinění se může ve skutkové podstatě obecné odpovědnosti objevit jak ve formě úmyslu, tak nedbalosti. Důsledky se projeví v rozsahu náhrady škody. Byla-li škoda způsobena

z nedbalosti, je rozsah náhrady škody omezen škodou skutečnou, nejvýše však čtyřapůlnásobkem průměrného měsíčního služebního příjmu. Jestliže však byla škoda způsobena úmyslně nebo v opilosti, anebo v důsledku toho, že příslušník zneužil jiné návykové látky, uvedené omezení náhrady škody neplatí a příslušník hradí celou škodu.

Ustanovení odstavce 4 §95 o odpovědnosti za nesplnění zakročovací nebo oznamovací povinnosti je nesprávně zařazeno pod nadpis o obecné odpovědnosti. Svou povahou však je tato odpovědnost odpovědností zvláštní, někdy v literatuře nazývanou též zvláštní odpovědností zmírněnou. Konstrukce skutkové podstaty této odpovědnosti je výjimečná v tom, že příslušník odpovídá za škodu, i když ji sám přímo svým jednáním nepůsobil. Základem odpovědnosti je to, že příslušník vědomě (nestačí zde nevědomá nedbalost) nezakročil proti hrozící škodě nebo neohlásil hrozící škodu. Jedná se o opomenutí tam, kde příslušník byl povinen aktivně jednat.

Služební funkcionář může požadovat, aby příslušník, který nesplnil zakročovací nebo ohlašovací povinnost, přispěl k úhradě škody, která byla způsobena bezpečnostnímu sboru, a to v rozsahu přiměřeném okolnostem případu. Přitom se přihlédne zejména k tomu, co bránilo splnění povinnosti, k výši a povaze škody. Povinnost přispět k úhradě škody vzniká tudíž pouze tehdy, jestliže přímý škůdce nebyl zjištěn nebo vzhledem k omezené odpovědnosti přímý škůdce neuhradil celou skutečnou škodu. Výše náhrady škody nesmí však přesáhnout částku rovnající se trojnásobku průměrného měsíčního služebního příjmu příslušníka.²⁸

3.3 Odpovědnost bezpečnostního sboru za škodu

Bezpečnostní sbor je podle §93 zákona o služebním poměru povinen zajišťovat příslušníkům podmínky k výkonu služby, při nichž by nedocházelo ke vzniku škod. Zjistí-li závady, je povinen učinit opatření k jejich odstranění. Dále je povinen kontrolovat, zda příslušníci plní své úkoly tak, aby nedocházelo ke škodám.

Odpovědnost bezpečnostního sboru je odpovědností právní. Za podmínek stanovených zákonem je bezpečnostní sbor povinen nahradit škodu, která vznikla příslušníkovi při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby. Za úkon v přímé souvislosti s výkonem služby se považuje úkon, který je k výkonu služby potřebný

---

²⁸ TOMEK, P. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem*, 1.vyd. Olomouc, Anag s.r.o., s. 186-188

nebo který je během služby obvyklý anebo nutný, je konaný před počátkem služby nebo po jejím skončení a v době přestávky na jídlo a odpočinek konané v objektu bezpečnostního sboru. Za takový úkon se nepovažuje cesta do služby a zpět, stravování, ošetření, popřípadě vyšetření ve zdravotnickém zařízení ani cesta k němu a zpět, jestliže není konána v objektu bezpečnostního sboru. Vyšetření ve zdravotnickém zařízení provedené na rozkaz služebního funkcionáře nebo ošetření při první pomoci včetně cesty k němu a zpět je považováno za úkon v přímé souvislosti s výkonem služby. Služebním úrazem je také úraz, který příslušník utrpěl při cestě do místa plnění služebních úkolů a zpět při vyslání na služební cestu, na studijní pobyt nebo při převelení.

U odpovědnosti bezpečnostního sboru za škodu je charakteristické, že preventivně výchovná funkce je spíše potlačena a převládá jednoznačně reparační funkce s cílem nahradit příslušníkovi v plném rozsahu škodu, kterou utrpěl při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním, a v případě zvláštní odpovědnosti též pro výkon služby. Odpovědnost bezpečnostního sboru za škodu vzniklou příslušníkovi je vždy odpovědnost objektivní, a to buď v podobě odpovědnosti za protiprávnost, nebo odpovědnosti za výsledek. Skutková podstata odpovědnosti bezpečnostního sboru zahrnuje následující znaky:

- subjekty,
- objekt,
- chování příslušníka,
- protiprávnost,
- škodu,
- příčinnou souvislost.

Zákon o služebním poměru člení odpovědnost bezpečnostního sboru na několik druhů, aniž by stanovil jejich vzájemné vazby. Nicméně lze dovodit, že odpovědnost bezpečnostního lze třídit podle toho, zda jde o odpovědnost obecnou, uplatňovanou obecně v těch případech, kdy se nejedná o odpovědnost upravenou pro zvláštní případy, a odpovědnost zvláštní, vyžadující zvláštní režim úpravy.

Obecná odpovědnost bezpečnostního sboru zakotvená v § 98 zákona o služebním poměru má charakter *lex generalis* (obecného zákona). Ostatní skutkové podstaty obsažené v §99 a §100 zákona o služebním poměru mají charakter *lex specialis* (zákon speciální,

zvláštní) a jsou aplikovány, jestliže jsou naplněny speciální znaky zvláštních skutkových podstat.

Z aplikace zákona o služebním poměru o odpovědnosti bezpečnostního sboru lze dovodit ještě jednu skutkovou podstatu, a to tzv. smíšenou odpovědnost pro případ, že příslušník utrpí újmu na zdraví, která ale není služebním úrazem ani nemocí z povolání. V takových případech se postupuje kombinovaně. Předpoklady vzniku odpovědnosti jsou posuzovány podle §98 zákona o služebním poměru, protože využití §100 zákona o služebním poměru je vyloučeno (k újmě na zdraví nedošlo při služebním úrazu nebo nemocí z povolání), ale poskytnutí náhrady škody se posuzuje podle §101 a následujících zákona o služebním poměru.²⁹

3.4 Odpovědnost za ztrátu svěřených předmětů

Odpovědnost za ztrátu svěřených předmětů upravená v ustanovení §97 zákona o služebním poměru patří mezi zvláštní zpřísněnou odpovědnost příslušníka za škodu způsobenou bezpečnostnímu sboru a v její konstrukci je obsažena presumpce viny s možností vyvinění se.

Příslušník bezpečnostního sboru podle této skutkové podstaty odpovídá za ztrátu součástí výstroje, výzbroje, nástrojů a jiných předmětů, které mu byly svěřeny na písemné potvrzení. Vznik odpovědnosti za ztrátu svěřených předmětů vyžaduje existenci těchto předpokladů:

- vznik škody ve formě ztráty svěřených předmětů,
- písemné potvrzení o převzetí svěřeného předmětu podepsané příslušníkem a
- zavinění příslušníka, které se předpokládá.

Důkazní břemeno je na straně příslušníka, který musí prokázat, že ztráta vznikla bez jeho zavinění. Odpovědnost příslušníka vyžaduje, aby se jednalo o předmět, který příslušník výlučně sám používá a má možnost zabezpečit ho proti ztrátě. Příslušník neodpovídá za ztrátu předmětů, které sice převzal na písemné potvrzení, ale které neslouží výlučně k jeho osobnímu užívání. Odpovědnost se zde týká pouze ztráty předmětu. Pokud

---

²⁹ TOMEK, P. *Slovník služebního poměru*, 1.vyd. Olomouc, Anag s.r.o., s. 105-107

by došlo jen k jeho poškození vinou příslušníka, posuzovala by se škoda podle §95 zákona o služebním poměru, tedy podle obecné odpovědnosti příslušníka.

Dojde-li ke škodě ztrátou předmětu svěřeného na písemné potvrzení, příslušník je povinen nahradit bezpečnostnímu sboru skutečnou škodu. Při zjišťování skutečné škody se vychází z ceny předmětu v době ztráty, to znamená s přihlédnutím k jeho opotřebení (amortizaci).³⁰

3.5 Odpovědnost za schodek na svěřených hodnotách

Příslušník ustanovený na služebním místě, s nímž je spojena povinnost převzít hodnoty, které je povinen vyúčtovat (například hotovost, ceniny, zboží, zásoby materiálu), odpovídá za schodek vzniklý na těchto hodnotách. Za svěřené hodnoty může společně odpovídat více příslušníků.

Příslušník se zproští odpovědnosti zcela, popřípadě zčásti, jestliže prokáže, že schodek vznikl zcela nebo zčásti bez jeho zavinění, zejména tím, že bezpečnostní sbor nevytvořil podmínky pro řádné hospodaření se svěřenými hodnotami.

Příslušník, který odpovídá za schodek, je povinen nahradit schodek v plné výši.

Při společné odpovědnosti za schodek se jednotlivým příslušníkům určí podíl náhrady podle poměru jejich průměrných služebních příjmů, přičemž služební příjem jejich společně odpovědného vedoucího příslušníka a jeho zástupce se započítává ve dvojnásobné výši. Příslušník může mít společnou odpovědnost i se zaměstnanci v pracovním poměru nebo ve služebním poměru podle zvláštního právního předpisu.

Podíl náhrady škody stanovený podle odstavce 4 nesmí u jednotlivých příslušníků, s výjimkou společně odpovědného vedoucího a jeho zástupce, přesáhnout částku, která se rovná jejich průměrnému služebnímu příjmu před vznikem škody. Neuhradí-li se takto určenými podíly škoda v celém rozsahu, je zbytek povinen uhradit odpovědný vedoucí příslušník a jeho zástupce společně podle podílu jejich průměrných služebních příjmů.

Jestliže schodek (část schodku) byl zaviněn některým ze společně odpovědných příslušníků, hradí jej tento příslušník podle míry svého zavinění.³¹

---

³⁰ TOMEK, P. *Slovník služebního poměru*, 1.vyd. Olomouc, Anag s.r.o., s. 111-112

³¹ odst. 1) až 6), §96, zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

Odpovědnost za schodek na svěřených hodnotách, které je příslušník bezpečnostního sboru povinen vyúčtovat, zakotvená v §96 zákona o služebním poměru je odpovědností zvláštní, někdy v literatuře nazývanou též zvláštní odpovědností zpřísněnou. Předpoklady této odpovědnosti jsou:

- ustanovení na služební místo, s nímž je spojena povinnost převzít hodnoty, které je příslušník povinen vyúčtovat,
- vznik škody ve formě schodku na svěřených hodnotách a
- zavinění příslušníka, které presumuje a bezpečnostní sbor je příslušníkovi neprokazuje.

Presumuje se porušení povinnosti příslušníka svědomitě a řádně pečovat o svěřené hodnoty a příčinná souvislost mezi porušením povinnosti a schodkem.

Předmětem této hmotné odpovědnosti mohou být pouze předměty, které jsou určeny k obratu nebo oběhu (např. hotovosti, ceniny, materiálové zásoby, zboží a jiné hodnoty, které je příslušník povinen vyúčtovat), s nimiž má příslušník možnost po celou dobu nakládat. Předmětem hmotné odpovědnosti nemohou být hodnoty, které nevykazují uvedené znaky. Vyloučeny jsou tudíž základní prostředky, např. motorová vozidla, inventární předměty apod. Přepřavované zboží však hodnotu představuje, i když má charakter základních prostředků nebo předmětů drobné spotřeby.

Za svěřené hodnoty může odpovídat jeden příslušník (individuální hmotná odpovědnost) nebo více příslušníků společně. Hmotná odpovědnost je svázána s výkonem služebního místa. Při odvolání příslušníka z dosavadního služebního místa, s nímž je spojena povinnost převzít hodnoty, nebo při skončení služebního poměru je nezbytné provést inventuru svěřených hodnot, protože odvoláním ze služebního místa nebo skončením služebního poměru další odpovědnost za svěřené hodnoty zaniká.

Příslušníkovi, jehož zavinění za schodek (manko) se předpokládá, je dána možnost vyvinění (exkulpce). Může se plně nebo částečně vyvinít a tím i zprostit odpovědnosti, prokáže-li, že schodek vznikl zcela nebo zčásti bez jeho zavinění. Důkazní povinnost je při této skutkové podstatě dělená mezi bezpečnostní sbor a příslušníka. Bezpečnostní sbor prokazuje existenci hmotné odpovědnosti a je také povinen vyčíslit škodu ve formě schodku. Příslušník může prokázat, že vzniklý schodek zcela nebo zčásti nezavinil,

například proto, že služební funkcionář nezabezpečil příslušníkovi takové podmínky výkonu služby, aby mohl řádně plnit své služební povinnosti.

Rozsah náhrady škody je dán rozsahem škody skutečné. Příslušník zásadně odpovídá za celou skutečnou škodu. Příslušník může za schodek odpovídat společně nejen s dalšími příslušníky, ale i se zaměstnanci v pracovním poměru. Při společné hmotné odpovědnosti se provádí mezi společně odpovědnými příslušníky rozvrh náhrady škody podle poměru jejich dosažených hrubých služebních příjmů, přičemž služební příjem vedoucího příslušníka a jeho zástupce se započítává ve dvojnásobné výši.

Při určování podílu náhrady jednotlivých příslušníků, kteří odpovídají za schodek společně, se vychází z jejich hrubých služebních příjmů zúčtovaných za dobu od předchozí inventury do dne zjištění schodku. Přitom se započítává služební příjem za celý kalendářní měsíc, v němž byla tato inventura provedena, a nepřihlíží k služebnímu příjmu za kalendářní měsíc, v němž byl zjištěn schodek. Jestliže však příslušník byl na služební místo, s nímž je spojena odpovědnost za schodek, ustanoven během tohoto období, započítává se hrubý služební příjem dosažený ode dne, kdy byl na služební místo ustanoven, do dne zjištění schodku.

Zjistí-li se, že schodek nebo jeho část byla zaviněna některým ze společně odpovědných příslušníků, hradí schodek tento příslušník podle míry svého zavinění. Zbývající část schodku hradí všichni odpovědní příslušníci společně podíly určenými podle poměru dosažených hrubých služebních příjmů.³²

3.6 Odpovědnost za nesplnění povinnosti k odvrácení škody

Příslušník bezpečnostního sboru je podle §94 odst. 1 a 2 zákona o služebním poměru povinen upozornit na vedoucího příslušníka na hrozící škodu. Je-li třeba neodkladného zákroku k odvrácení škody, která hrozí bezpečnostnímu sboru, je příslušník povinen zakročít; nemusí tak učinit, jestliže mu v tom brání důležitá překážka.

Ustanovení §95 odst. 4 zákona o služebním poměru o odpovědnosti za nesplnění zakročování nebo oznamovací povinnosti příslušníka je nesprávně zařazeno pod nadpis o obecné odpovědnosti bezpečnostního sboru za škodu. Svou povahou však je tato odpovědnost odpovědností zvláštní, někdy v literatuře nazývanou též zvláštní odpovědností

---

³² TOMEK, P. *Slovník služebního poměru*, 1.vyd. Olomouc, Anag s.r.o., s. 108-109

zmírněnou. Konstrukce skutkové podstaty této odpovědnosti je výjimečná v tom, že příslušník odpovídá za škodu, i když ji sám přímo svým jednáním nezpůsobil. Základem odpovědnosti je to, že příslušník vědomě (nestačí zde nevědomá nedbalost) nezakročil proti hrozící škodě nebo neohlásil hrozící škodu. Jedná se o opomenutí tam, kde příslušník byl povinen aktivně jednat.

Předpoklady tohoto typu odpovědnosti tedy jsou:

- vznik škody na straně bezpečnostního sboru,
- porušení prevenční povinnosti ze strany příslušníka a
- zavinění příslušníka, které však musí být alespoň ve formě vědomé nedbalosti.

Služební funkcionář může požadovat, aby příslušník, který nesplnil zakročovací nebo ohlašovací povinnost, přispěl k úhradě škody, která byla způsobena bezpečnostnímu sboru, a to v rozsahu přiměřeném okolnostem případu. Přitom se přihlédne zejména k tomu, co bránilo splnění povinnosti, k výši a povaze škody. Povinnost přispět k úhradě škody vzniká tudíž pouze tehdy, jestliže přímý škůdce nebyl zjištěn, nebo vzhledem k omezené odpovědnosti přímý škůdce neuhradil celou skutečnou škodu. Výše náhrady škody nesmí však přesáhnout částku rovnající se trojnásobku průměrného měsíčního služebního příjmu příslušníka.³³

3.7 Odpovědnost za škodu při služebním úrazu nebo nemoci z povolání

Odpovědnost za škodu při služebních úrazech a nemocech z povolání upravená v §100 zákona o služebním poměru je odpovědností zvláštní a patří mezi skutkové podstaty budované na principu odpovědnosti za výsledek. Odpovědnost vzniká i bez porušení konkrétní právní povinnosti, a to na základě události. Proto je doplněna tzv. liberací (zproštění odpovědnosti), a to úplnou nebo částečnou. Liberace znamená existenci právem předpokládaných skutečností, které vyvolávají to, že se bezpečnostní sbor zproští objektivně vzniklé odpovědnosti. Existenci právem předpokládané skutečnosti musí prokázat odpovědný bezpečnostní sbor. Na rozdíl od exkulpace (vyvinění se), kdy povinný subjekt dokazuje, že svým chováním vznik škody nezavinil, při liberaci bezpečnostní sbor dokazuje, že škodu si zavinil příslušník svým chováním sám, a to buď úplně nebo částečně.

---

³³ TOMĚK, P. *Slovník služebního poměru*, 1.vyd. Olomouc, Anag s.r.o., s. 107

Základními znaky odpovědnosti bezpečnostního sboru za služební úraz jsou:

- chování příslušníka v době úrazu, která je výkonem služby nebo přímou souvislostí s ním, anebo chování příslušníka před úrazem, např. služební zákrok nebo realizace rozhodnutí při výkonu služby,
- úraz,
- škoda na straně příslušníka nebo pozůstalých,
- příčinná souvislost mezi služebním úrazem a škodou.

Úraz je judikaturou soudů definován jako porušení zdraví, které nastalo nezávisle na vůli poškozeného krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů, které není závislé na vůli příslušníka. Porušením zdraví se rozumí nejen poškození tělesné, ale i duševní. Úraz je služebním, došlo-li k němu při výkonu služby, v přímé souvislosti s výkonem služby nebo pro výkon služby. Příslušník bezpečnostního sboru je zevním vlivům vystaven ve velmi vysoké míře. Souvisí to také s tím, že na rozdíl od zaměstnanců v pracovním poměru je povinen nasadit i život při ochraně života, zdraví a majetku občanů a při plnění dalších služebních úkolů. Jedná se zejména o vlivy mechanické, ale i o vlivy chemické, radiační a další. Úraz může být vyvolán také po psychické linii (psychické trauma při haváriích, katastrofách atd.). Služebním úrazem není úraz, který se příslušníkovi přihodil na cestě do služby a zpět.

Nemocemi z povolání jsou nemoci uvedené v nařízení vlády 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání, jestliže vznikly za podmínek tam uvedených. Jako nemoc z povolání se odškodňuje i nemoc vzniklá před jejím zařazením do seznamu nemocí z povolání, a to od jejího zařazení do seznamu a dobu nejvýše 3 let před jejím zařazením do seznamu. Skutkovou podstatu při odpovědnosti za nemoci z povolání odlišuje to, že se neprokazuje příčinná souvislost mezi podmínkami u bezpečnostního sboru a konkrétní nemoci. Konstruuje se nevyvratitelná právní domněnka, že pokud příslušník vykonával službu v podmínkách, které mohou tuto nemoc vyvolat, a onemocněl takovou nemocí, vznikla nemoc za těchto podmínek.

Podle vyhlášky č. 342/1997 Sb., kterou se stanoví postup při uznávání nemocí z povolání a vydává seznam zdravotnických zařízení, která tyto nemoci uznávají, ve znění

pozdějších předpisů, jsou kompetentní uznávat nemoci z povolání jen ta zdravotnická zařízení, jež jsou uvedena v příloze k této vyhlášce. Uznání nemoci z povolání musí předcházet pracovně lékařské posouzení nemoci. Pracovně lékařské pracoviště provádí posouzení onemocnění na základě zjištění zdravotního stavu příslušníka před onemocněním, výsledku lékařských vyšetření a na základě ověření podmínek vzniku onemocnění. Datum zjištění nemoci z povolání je datem, od něhož lze onemocnění odškodňovat jako nemoc z povolání.

Bezpečnostní sbor se může zprostit odpovědnosti za škodu při služebním úrazu nebo nemoci z povolání. Podle §111 zákona o služebním poměru se bezpečnostní sbor zproští odpovědnosti zcela, prokáže-li, že škoda byla způsobena tím, že postižený příslušník svým zaviněním porušil právní předpisy, služební předpisy nebo rozkazy, anebo byla-li škoda způsobena v důsledku požití alkoholického nápoje anebo v důsledku zneužití jiné návykové látky. Předpokladem úplného zproštění odpovědnosti je podmínka, že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody.

O zaviněné porušení předpisu nebo rozkazu se jedná tehdy, jestliže je příslušník porušil vědomě. Zavinění ve formě nevědomé nedbalosti neodůvodňuje zproštění odpovědnosti ze strany bezpečnostního sboru. Byl-li příslušníkovi dán rozkaz k určité službě, který je v rozporu s uvedenými předpisy, je na jeho straně vyloučeno zavinění. Bezpečnostní sbor se v takovém případě nemůže zprostit odpovědnosti.

Bezpečnostní sbor se zproští odpovědnosti zčásti, prokáže-li, že postižený příslušník porušil svým zaviněním právní předpisy, služební předpisy nebo rozkazy a že toto porušení bylo jednou z příčin škody. Obdobně se zčásti zproští odpovědnosti, prokáže-li, že jednou z příčin škody bylo požití alkoholických nápojů nebo zneužití jiných návykových látek postiženým příslušníkem.

Zproští-li se bezpečnostní sbor odpovědnosti jen zčásti, určí se část škody, kterou nese příslušník podle míry jeho zavinění. Tzv. „krácení odškodnění“ se vztahuje na všechny nároky na náhradu škody z titulu služebního úrazu nebo nemoci z povolání. Krácení odškodného přichází prakticky v úvahu jen u služebních úrazů. Lze si jej

představit, avšak spíše jen teoreticky, též u nemocí z povolání s použitím argumentace, že např. příslušník porušováním hygienických předpisů přispěl ke vzniku nemoci z povolání. Příslušníkovi, který utrpěl služební úraz, nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je bezpečnostní sbor povinen podle §101 zákona o služebním poměru v rozsahu, ve kterém odpovídá za škodu, poskytnout:

- náhradu za ztrátu na služebním příjmu,
- náhradu za bolest a ztížení společenského uplatnění,
- náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením,
- náhradu věcné škody.

Jestliže příslušník následkem nemoci z povolání zemřel, je bezpečnostní sbor podle ustanovení §106 zákona o služebním poměru povinen poskytnout, a to v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá:

- náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením,
- náhradu přiměřených nákladů spojených s pohřbem
- náhradu nákladů na výživu pozůstalých
- náhradu věcné škody.³⁴

3.8 Odpovědnost za bezdůvodné obohacení

Odpovědnost za bezdůvodné obohacení je zvláštním druhem právní odpovědnosti a jedním z důvodů vzniku závazku k náhradě škody. Předpokladem vzniku tohoto závazku je skutečnost, že došlo k získání určitého majetkového prospěchu na straně neoprávněného nabyvatele. Jde o případy majetkového prospěchu získaného plněním bez právního důvodu, plněním z neplatného právního úkonu, plněním z právního důvodu, který odpadl, plněním za jiného a o prospěch získaný z nepoctivých zdrojů.

***Poznámka:** Bezdůvodné obohacení může mít různou podobu (např. vyplacení přeplatku platu, cestovních a jiných náhrad). Vždy je však nezbytné, aby plnění mělo majetkovou hodnotu a bylo objektivně vyjádřitelné v penězích.³⁵*

---

³⁴ TOMEK, P. *Slovník služebního poměru*, 1.vyd. Olomouc, Anag s.r.o., s. 109-111

³⁵ VŠEOB P-21, *Řešení škod na majetku státu*, 1.vyd. Praha, Ministerstvo obrany, 2007, s.15-16

4. ZÁSADY A ZPŮSOBY OBJASŇOVÁNÍ ŠKOD

4.1 Působnost služebních orgánů při objasňování škody

Účelem procesu objasňování škody je objektivně a nestranně zjistit osobu, která za škodu odpovídá, okolnosti rozhodné pro určení výše náhrady způsobené škody, stanovit výši škody, umožnit odpovědné osobě dobrovolně uznat povinnost k náhradě škody a tuto škodu nahradit, popřípadě rozhodnout o povinnosti k náhradě škody. Škody způsobené na majetku státu objasňují objasňující funkcionáři, v jejichž působnosti se podle zvláštního interního normativního aktu vede evidence majetku, na němž škoda vznikla.

Je-li podezření, že za škodu odpovídá nebo spoluodpovídá objasňující funkcionář, plní úkoly objasňujícího funkcionáře jeho nejbližší nadřízený. Je-li podezření, že za škodu odpovídá nebo spoluodpovídá i tento nadřízený, plní úkoly objasňujícího funkcionáře jeho nejbližší nadřízený.

4.2 Povinnosti služebních a odborných orgánů

Služební orgány jsou povinny kontrolovat, zda se škody vzniklé u jim podřízených útvarů stanoveným způsobem a včas evidují a řeší. Dále kontrolují, zda s osobami, se kterými je nutno uzavřít dohody o hmotné odpovědnosti, se tyto dohody řádným způsobem uzavírají. Zjistí-li závady, hlásí je bez zbytečného odkladu příslušným služebním orgánům.

Odborné orgány jsou povinny:

- a) dbát o to, aby všechny škody vzniklé na majetku státu, které spadají do jejich materiálové působnosti, byly ve stanovené lhůtě řádně objasněny;
- b) spolupracovat při objasňování škod, určovat jejich výši a upřesňovat ji.
- c) mít neustálý přehled o všech škodách až do konečného rozhodnutí o nich, pravidelně vyhodnocovat stav a příčiny vzniku škod, navrhopvat a činit preventivní opatření k odstranění těchto příčin a k omezení vzniku škod.

4.3 Povinnosti objasňujícího orgánu

Objasňující orgán je povinen zejména:

- a) ohledat (nejde o pojem ve smyslu tr. zákona) místo vzniku škody a pořídit příslušné dokumenty. Ohledání se neuskutečňuje, je-li podezření, že se jedná o trestnou

činnost (např. vloupání do skladu). V takovém případě neprodleně po zajištění místa činu uvedenou skutečnost oznámí objasňujícímu funkcionáři a orgánům činným v trestním řízení (příslušné útvary Policie ČR);

- b) vyslechnout (nejde o pojem ve smyslu tr. zákona) osobu, která je důvodně podezřelá, že škodu způsobila nebo za ni spoluodpovídá (dále jen odpovědná osoba), a svědky a sepsat o tom záznam.
- c) zkontrolovat příslušnou evidenci a jiné písemnosti, které se vznikem škody souvisejí, a je-li potřeba, pořídit z nich řádně ověřené opisy nebo výpisy. Podle potřeby nahlédnout do plánu kontrol a přezkoumat, zda se kontroly řádně a v plánovaných lhůtách uskutečnily, zda byly zaznamenány a písemně vyhodnoceny a ke zjištěným závadám byla stanovena a učiněna potřebná opatření. U škod vzniklých schodkem na hodnotách svěřených k vyúčtování a na svěřených předmětech je třeba vycházet z přezkoušené evidence a zjistit, zda byl řádně, se všemi formálními náležitostmi pořízen inventarizační zápis s inventurními soupisy a s předepsanou dokumentací a byla náležitě uzavřena dohoda o hmotné odpovědnosti. Podle potřeby uskutečnit inventarizaci s předepsanou písemnou dokumentací a zajistit, aby do místnosti, kde schodek vznikl, nemohl nikdo vstupovat bez souhlasu objasňujícího orgánu.
- d) o všech objasňovacích úkonech pořídit písemné doklady (záznamy, vyjádření apod.);
- e) dbát při své činnosti na dodržování zásad ochrany utajovaných informací a písemnosti označit příslušným stupněm utajení;
- f) po skončení objasňování sepsat zprávu o výsledcích objasňování škody (příloha 8 k tomuto předpisu) a připojit k ní všechny pořízené písemnosti (záznamy, plánky, seznamy zničeného nebo ztraceného materiálu s vyčíslením výše škody u jednotlivých položek i celkové výše škody, odborné posudky apod.). Při tom je nutno dbát na to, aby se všechny přiložené písemnosti mohly použít pro případné soudní jednání (číslo jednacích a datum vyhotovení spisové dokumentace, čitelné podpisy odpovědných zaměstnanců, nadepsané hůlkovým písmem nebo psacím strojem, vyznačení předsedy komise nebo objasňujícího orgánu, označení a sídla, úplné datum vzniku škody, kdo a kdy pořídil kopie dokumentů, kdo a kdy ověřil správnost kopií dokumentů apod.).

4.4 Zjišťování skutečností nezbytných pro objasnění škody

Objasňováním škody se musí zjistit:

- a) kdy, kde a za jakých okolností škoda vznikla;
- b) výše škody a její přesný popis, zda jde o škodu způsobenou úmyslně či z nedbalosti porušením povinností při plnění služebních (pracovních) úkolů anebo v přímé souvislosti s nimi, nebo naopak nikoli při plnění služebních (pracovních) úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi, nesplněním povinnosti k odvrácení škody na majetku státu, po požití alkoholických nápojů (v opilosti) nebo po vědomém užití jiných návykových látek, schodkem na svěřených hodnotách, které je příslušník bezpečnostního sboru povinen vyúčtovat, nebo ztrátou svěřených předmětů;
- c) kdo za škodu odpovídá (spoluodpovídá), která povinnost, stanovená v právním předpisu nebo interním normativním aktu byla porušena v příčinné souvislosti se vznikem škody a zda též za škodu spoluodpovídá Česká republika (Příslušné ministerstvo a jeho podíl na škodě a v čem jeho spoluodpovědnost spočívá);
- d) skutečnosti rozhodné pro určení výše náhrady (např. ověřenou výši průměrného měsíčního platu nebo, jde-li o občanského zaměstnance, průměrného měsíčního výdělku odpovědné osoby za poslední čtvrtletí před porušením povinnosti, její rodinnou a sociální situaci, zda byla škoda způsobena za velmi ztížených podmínek plnění povinností apod.).

Vyjádření odpovědné osoby a svědků, jakož i výsledky zjištění na místě škody se musí zapsat do písemného záznamu, ve kterém se uvádí:

- a) místo, datum a hodina výslechu;
- b) hodnost, jméno a příjmení objasňujícího orgánu, který výslech uskutečnil;
- c) hodnost, jméno a příjmení, datum narození, útvar (organizační složka), služební (pracovní) zařazení, místo a adresa trvalého pobytu vyslychané osoby.
- d) průběh výslechu (prohlídky) s podrobným vyjádřením vyslychané osoby k dané věci. Vyslychané osobě se musí umožnit volné vyjádření;
- e) poučení vyslychané osoby o možnosti vyjádření odepřít;

f) hodnost, jméno a příjmení osoby, která byla u výslechu přítomna. Jako svědek nebo odpovědná osoba se nesmí vyslechnout ten, kdo by svým vyjádřením porušil povinnost zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích. Taková osoba se může vyslechnout, zprostil-li ji této mlčenlivosti příslušný orgán nebo ten, v jehož zájmu je povinná mlčenlivost zachovávat. Odmítnout vyjádřit se jako svědek nebo osoba odpovědná za škodu může ten, kdo by tímto vyjádřením mohl způsobit nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám blízkým. Záznam o vyjádření po jeho přečtení podepisují všechny osoby, které se výslechu zúčastnily. Vyslýchaná osoba podepisuje každou stranu dole na konci textu. Odmítne-li vyslýchaná osoba záznam o vyjádření podepsat, uvede objasňující orgán do tohoto záznamu doslovně důvody odmítnutí a námitky vyslýchané osoby proti jeho obsahu. Dále se uvede datum, hodina, jméno a příjmení osoby, která záznam o vyjádření vyslýchané osoby sepsala. Záznam o vyjádření podepíše objasňující orgán. Zápis o důvodech odmítnutí podpisu a o námitkách proti obsahu záznamu o vyjádření podepíše i další osoby, které byly přítomny tomu, když vyslýchaná osoba odmítla záznam o svém vyjádření podepsat. Vyslýchané osobě je vždy nutno umožnit, aby písemně vyjádřila důvody odmítnutí podpisu záznamu. Každý záznam o vyjádření je nutno označit číslem, pod kterým se škoda vede.

4.5 Řešení škody na vnesených a odložených věcech

Bezpečnostní sbor odpovídá příslušníkovi též za škodu na věci, kterou nosí běžně do služby, jestliže si ji odloží ve služebně na místě k tomu určeném nebo obvyklém.

Za věc, kterou příslušník nenosí běžně do služby nebo kterou nepřevzal bezpečnostní sbor do zvláštní úschovy, odpovídá bezpečnostní sbor do částky 10 000 Kč. Jestliže se zjistí, že škodu na věci způsobil jiný příslušník bezpečnostního sboru nebo že došlo ke škodě na věci, kterou převzal bezpečnostní sbor do zvláštní úschovy, uhradí bezpečnostní sbor příslušníkovi škodu bez omezení.

Nárok na náhradu škody zanikne, jestliže její vznik příslušník neohlásil služebnímu funkcionáři bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy se o škodě dověděl.³⁶

Ustanovení §77 odst. 11 písm. j) zákona ukládá bezpečnostnímu sboru povinnost zabezpečit úschovu svršků a jiných osobních předmětů, které příslušníci obvykle nosí do služby. Předpokladem předmětné odpovědnosti za škodu je vznik škody na straně příslušníka na věcech, které odložil na služebně bezpečnostního sboru při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním. Dalším předpokladem je okolnost, že příslušník věci odložil na místě určeném služebním funkcionářem, nebo, není-li takové místo (místa) určeno, na místo, kam se věci určitého druhu odkládají. Neurčil-li proto služební funkcionář například k ukládání oděvu, v němž příslušník přijde do služby, šatnu, je nepochybně obvyklým místem například šatní skříň nebo věšák umístěný na místě, kam si příslušníci běžně (obvykle) oděv ukládají. Příčinná souvislost je dána tím, že si příslušník prokazatelně věci odložil za stanovených okolností a v době odložení na nich vznikla škoda poškozením, zničením nebo ztrátou. Bezpečnostní sbor za škodu odpovídá, i když z jeho strany byly dodrženy právní předpisy, tedy i když škodu nezavinil a ta vznikla z objektivních příčin.

Právní úprava rozlišuje rozsah odpovědnosti bezpečnostního sboru podle toho, zda se jedná o věci které se do služby obvykle nosí, za něž odpovídá bez omezení, nebo o věci, které se do služby obvykle nenosí, pokud je bezpečnostní sbor nepřevzal do zvláštní úschovy. Částka, do které bezpečnostní sbor odpovídá za věci, které se do služby obvykle nenosí, se rovná 10 000 Kč. Okruh věcí, které příslušníci do služby obvykle nenosí, se posuzuje z obecného, nikoli subjektivního hlediska každého příslušníka. Záleží zejména na funkčnosti věcí nošených do služby. Přitom se zvažuje konkrétní situace s přihlédnutím k místní situaci, ke služební náplni příslušníka, případně k ročnímu období, kdy ke škodě došlo. I obecné hledisko může být jiné ve městě a na venkově. Okruh těchto věcí je třeba posuzovat se zřetelem k věcem, které se naopak do služby obvykle nosí – šatstvo, obuv, běžné osobní předměty, včetně šperků běžně nošených do služby, hodinky, taška apod. Jako věci, které se do služby obvykle nenosí, jsou uváděny větší částky peněz, klenoty a

---

³⁶ odst. 1) až 3), §99, zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

jiné cennosti. Příslušník je povinen ohlásit vznik škody v propadné (prekluzivní) patnáctidenní lhůtě, která počíná běžet dnem, kdy se o škodě dověděl. Nezáleží na tom, jestli příslušníkovi bránili ve včasném oznámení nějaké překážky. Jedná se o povinnost uvědomovací (notifikační), nikoliv o povinnost ve stanovené lhůtě nárok na náhradu škody uplatnit. Při ohlášení vzniku škody nemusí příslušník znát její výši.³⁷

Pokud se bezpečnostní sbor nezbaví odpovědnosti za škodu na vnesených a odložených věcech příslušníka bezpečnostního sboru (občanského zaměstnance), musí dotyčnému zjištěnou ztrátu nahradit, čímž vznikne bezpečnostnímu sboru škoda na penězích, kterou je povinen služební orgán řešit podle příslušných právních a služebních předpisů.

---

³⁷ TOMEK, P. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem*, 1. vyd. Olomouc, Anag s.r.o., s. 194-195

5. NÁHRADA ŠKODY A PROMINUTÍ NÁHRADY ŠKODY

5.1 Určování výše škody

Při určování výše škody se vychází z ocenění hodnoty majetku státu podle zvláštního interního normativního aktu snížené o amortizaci v důsledku stáří, opotřebení nebo vad v době rozhodné pro vznik škody. Výše škody vzniklé poškozením majetku státu se rovná účelně vynaloženým nákladům na jeho uvedení do původního stavu (a nákladům na opravu a s opravou nezbytně spojených). Je-li majetek poškozen tak, že jej nelze uvést do původního stavu, jsou škodou náklady na pořízení nového majetku, snížené o amortizaci v důsledku jeho stáří, opotřebení nebo vad v době rozhodné pro vznik škody. Jde-li o škodu způsobenou na spotřebním materiálu, výše škody se o jeho amortizaci nesnižuje. Pro jednotný postup při určování skutečné výše škody (náhrady), kdy nelze zjistit skutečnou dobu používání (životnosti) v důsledku objektivních příčin, se postupuje podle výpočtu č.2

Poznámka: Nemá-li dlouhodobý hmotný (nehmotný) majetek stanovenou dobu životnosti nebo směrnou dobu používání, odvodí se tato doba od obdobného typu majetku kvalifikovaným způsobem. Stanovená výše škody, vzniklé poškozením majetku, musí odpovídat prokázaným finančním nákladům vynaloženým na uvedení daného majetku do původního stavu, tj. včetně účelně vynaložených nákladů spojených s opravou. Od takto stanovené výše škody je nutno vždy odečíst finanční náklady spojené s odstraněním nedostatků a vad, které nejsou v přímé souvislosti se vznikem škody a za které příslušník neodpovídá.

Výše náhrady škody (ceny poškozeného, zničeného nebo ztraceného majetku v době rozhodné pro vznik škody) se vypočte podle vzorce:

$$CM = DPM - (DP/DŽ \times CM_{BS})$$

kde

CM = cena majetku v době poškození nebo ztráty v Kč

CM_{BS} = cena majetku vedená v účetní evidenci bezpečnostního sboru v Kč

DP = skutečná doba používání majetku (v letech nebo v měsících)

DŽ = stanovená doba životnosti (směrná doba používání) majetku (v letech nebo v měsících)

DPM = náklady na pořízení nového majetku (obdobné kvality včetně souvisejících nákladů).

Není-li možno dobu používání zjistit, použije se pro výpočet výše náhrady škody následující vzorec č.2:

$$\mathbf{CM = CM_{BS} \times 0,55}$$

5.2 Postup při náhradě škody způsobené trestným činem

Byla-li na majetku bezpečnostního sboru, způsobena škoda trestným činem a osoba podezřelá z trestného činu je známa, uplatní služební orgán jménem bezpečnostního sboru nárok na náhradu škody v rámci trestního řízení podle příslušných ustanovení trestního řádu.³⁸ Jakmile se služební orgán dozví, že ve věci škody, která byla způsobena trestným činem, je zahájeno trestní stíhání, nečeká na poučení orgánů činných v trestním řízení a zašle místně příslušnému orgánu činnému v trestním řízení, který vyšetřování vede, písemný návrh, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit bezpečnostnímu sboru způsobenou škodu. Z návrhu musí být patrné, z jakých důvodů a v jaké výši, včetně způsobu jejího určení, se nárok na náhradu škody uplatňuje, jakož i to, že poškozeným je bezpečnostní sbor. K návrhu připojí služební orgán veškeré písemnosti o škodě (spisový materiál). Dozví-li se služební orgán o škodě až z poučení orgánů činných v trestním řízení, postupuje při uplatnění nároku na náhradu škody tak, aby nárok na náhradu škody byl, ve smyslu trestního řádu, uplatněn řádně a včas.

5.3 Rozhodnutí o upuštění od vymáhání náhrady škody

Rozhodnutí o upuštění od vymáhání náhrady škody se vydává:

- a) zjistí-li se nesporně a prokazatelně, že za škodu nikdo neodpovídá, nebo není-li možno ani po řádném objasňování odpovědnost za škodu někomu dokázat;

---

³⁸ §§ 43 až 49, zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.

- b) odmítá-li dlužník dluh dobrovolně zaplatit a přitom se nárok na náhradu škody promlčel, nebo nelze-li prokázat, že nárok na náhradu škody trvá, anebo nelze-li prokázat jeho výši a neexistuje-li podklad pro to, aby soud nebo jiný orgán určily výši náhrady škody podle úvahy;
- c) zemřela-li osoba odpovědná za škodu a náhradu škody nelze uplatňovat na pozůstalých v dědickém řízení;
- d) na rozdíl mezi výší skutečné škody a částkou, kterou je odpovědná osoba povinna zaplatit na základě:
  - 1. písemné dohody o náhradě škody a její úhradě,
  - 2. pravomocného rozhodnutí objasňujícího funkcionáře o náhradě škody,
  - 3. pravomocného rozhodnutí odvolacího orgánu o odvolání,
  - 4. pravomocného rozhodnutí soudu o náhradě škody.

Rozhodnutí o upuštění od vymáhání náhrady škody musí být vždy v písemné podobě.

6. ŘEŠENÍ A NÁHRADA ŠKOD U HZS JIHOČESKÉHO KRAJE (tvůrčí část)

Bezpečnostní sbor ČR čítá mnoho složek v působnosti několika ministerstev, proto vzhledem k široké škále možných škod a v návaznosti na specifická zaměření jednotlivých složek bezpečnostního sboru za všechny uvádím postup řešení škod u Hasičského záchranného sboru a to konkrétně u HZS Jihočeského kraje.

6.1 Škody u HZS Jihočeského kraje

Postup při řešení odpovědnosti příslušníků a občanských zaměstnanců za škodu způsobenou HZS Jihočeského kraje a podmínky pro předcházení škodám je stanoven Pokynem ředitele Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje, částka 12 ze dne 31. ledna 2008 vydaného pod č.j.: HSCB-238/PRO-2008 (viz. **Příloha I**).

Ve dvou níže uvedených modelových situacích bude tento pokyn pro ilustraci aplikován při řešení fiktivních škody vzniklé u HZS Jihočeského kraje.

6.2 Dopravní nehoda

Popis události: Příslušník HSZ JČ kraje XY se jako řidič vracel služebním vozidlem ze zásahu. V zatáčce následkem smyku nezvládl řízení a s vozidlem vyjel mimo komunikaci do přilehlého příkopu, kde došlo k částečnému převrácení vozidla na pravou stranu. Ke zranění osob nedošlo. Na pravé straně vozidla došlo k deformaci karoserie. K jiným škodám nedošlo.

Postup řešení:

1) Po splnění všech povinností účastníků dopravní nehody dle platných právních předpisů je dále řidič povinen událost ohlásit svému bezprostřednímu nadřízenému, který je povinen zajistit, aby byl neprodleně o vzniku nehody informován řídící důstojník HZS Jihočeského kraje a vedoucí oddělení služeb Krajského ředitelství HZS Jihočeského kraje. Vedoucí oddělení služeb zajistí neprodleně hlášení škodní komisi v případě vzniku škody v souvislosti s dopravní nehodou na majetku HZS Jihočeského kraje.

Škodní komise pro projednávání škod na majetku

(jako poradního orgánu ředitele kanceláře ředitele HZS kraje pro řešení náhrad škod způsobených na majetku Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje příslušníky a občanskými zaměstnanci):

Předseda: - Vedoucí právního a organizačního oddělení;

Členové: - Vedoucí oddělení zásobování;

- Vrchní komisař právního a organizačního oddělení;

- Ředitel odboru IZS a řízení jednotek-odborný člen komise při řešení škod na vozidlech a technických zařízeních služeb jednotek PO HZS;

- Vedoucí oddělení KIS - odborný člen komise při řešení škod na komunikační a informační technice;

- Zaměstnanec oddělení správy majetku;

- Ředitel územního odboru, do jehož působnosti spadá projednávaný případ nebo jeho zástupce;

- Zástupce odborové organizace³⁹

2) Služební funkcionář HZS kraje (např. ředitel územního odboru, ředitel odboru, vedoucí oddělení), který spravuje hospodářské prostředky, na nichž škoda vznikla, nahlásí tuto skutečnost písemně (tzn. zpracuje a předá „Hlášenku o škodě“ – viz **Příloha III**) bezodkladně, nejpozději do pěti pracovních dnů předsedovi poradní komise pro projednávání škod na majetku, který zahájí šetření škodního případu v poradní komisi. Výše škody, pokud není známa, se v průběhu šetření v evidenci škod upřesní. Zaměstnancem odpovědným za vedení Knihy škod v rámci HZS kraje je zaměstnanec oddělení správy majetku. Služební funkcionář zajišťuje předložení podkladů nutných pro vyšetření škodního případu.

3) Škodní komise škodní případ prošetří v souladu s „Jednacím řádem škodních komisí“ (viz. **Příloha II**) a po ukončení šetření zpracuje „Protokol o škodě na majetku“

---

³⁹ Odst. 2b, hlava I, pokynu ředitele HZS Jihočeského kraje, č.j.: HSCB-238/PRO-2008.

(viz. **Příloha IV**), ve kterém vyjádří stanovisko ke škodě a podá návrh řediteli kanceláře HZS kraje.

4) V tomto případě bylo šetřením Policie ČR zjištěno, že příčinou nehody bylo překročení nejvyšší povolené rychlosti. Příslušník XY svoji odpovědnost za vznik škody uznal. Škoda bude hrazena z pojištění odpovědnosti zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli, které má příslušník XY uzavřeno.

6.3 Škoda na zdraví příslušníka (občanského zaměstnance)

V případě pracovních úrazů zaměstnanců HZS (příslušníka, občanského zaměstnance) je postupováno obdobně jako v předchozím případě. Každý zaměstnanec HZS Jihočeského kraje je povinen bezodkladně nahlásit služební (pracovní) úraz svému nadřízenému, který zabezpečí zapsání úrazu do listu strážní knihy. Pokud tak zaměstnanec vzhledem k okolnostem případu nemůže učinit, je povinen úraz nahlásit zaměstnanec, který byl jeho svědkem. Služební funkcionář HZS kraje zajistí sepsání záznamu o úrazu (viz. **Příloha V**), poučení poškozeného o nárocích ze škody na zdraví (viz. **Příloha VII** pro příslušníky a **Příloha VIII** pro občanské zaměstnance) a jejich předání předsedovi poradní komise pro projednávání škod na zdraví spolu s potvrzením o neschopnosti ke službě a pracovní neschopnosti, to vše bezodkladně, nejpozději **do pěti pracovních dnů** od nahlášení služebního (pracovního) úrazu. Dále zajistí předání formuláře o bolestném poškozenému (viz. **Příloha IX**).

Škodní komise pro projednávání škod na zdraví

(jako poradního orgánu ředitele kanceláře ředitele HZS kraje pro řešení odškodňování služebních a pracovních úrazů, nemocí z povolání a škod způsobených na věcech příslušníkům a zaměstnancům příslušníků a občanských zaměstnanců HZS Jihočeského kraje):

- Předseda: - Vedoucí právního a organizačního oddělení;
Členové: - Lékař, za Zdravotní ústav Policie ČR Správy JČ kraj;
- Velitel stanice C 3 České Budějovice;
- Vrchní komisař právního a organizačního oddělení;

- Komisař psychologické pracoviště;
- Ředitel územního odboru, do jehož působnosti spadá projednávaný případ nebo jeho zástupce;
- Zástupce odborové organizace.⁴⁰

Na základě výše uvedeného Škodní komise pro projednávání škod na zdraví vypracuje „Zprávu o projednání škody na zdraví“ (viz **Příloha VI**) v níž uvede závěry vyplývající z šetření a dále uvede doporučení k případnému přiznání náhrady škody.

---

⁴⁰ Odst. 2a, hlava I, pokynu ředitele HZS Jihočeského kraje, č.j.: HSCB-238/PRO-2008.

ZÁVĚR

Tato práce byla zaměřena na oblast řešení a náhrady škod ve vztahu: Příslušník bezpečnostního sboru – bezpečnostní sbor – náhrada škody. V první kapitole práce je vymezen pojem „bezpečnostní sbor české republiky“ dle platné legislativy a charakteristika jeho jednotlivých složek. V kapitole druhé pak základní pojmy jako „škoda, škodní událost, protiprávní úkon“ apod. V dalších kapitolách jsou uvedeny druhy odpovědností za škody, zásady a způsoby objasňování škod, včetně náhrady škod. V poslední, šesté kapitole, je detailně zpracován postup řešení a náhrady škody u konkrétního subjektu bezpečnostního sboru, a to u Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje. Postup při řešení a náhradě škody je zpracován pro dvě události: Dopravní nehoda a újma na zdraví příslušníka bezpečnostního sboru.

Bezpečnostní sbor České republiky je vzhledem k jednotlivým zaměřením jeho subjektů velmi rozmanitý z hlediska plněných úkolů a nelze proto oblast řešení a náhrady škod vymezit jednotným právním předpisem, podobně jako je tomu u např. u Armády České republiky. Stojí však za úvahu vydat jednotný detailní právní předpis např. pro Hasičský záchranný sbor s působností pro všechny kraje, čímž by příslušní ředitelé jednotlivé krajských HZS nemuseli vydávat vlastní „pokyny“ týkající se této problematiky.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

LITERÁRNÍ ZDROJE

- MADAR, Z., a kolektiv, *Slovník českého práva*. 3. vyd. Příbram: POLIS Praha a.s., 2002, 1846s., ISBN 80-7201-377-7
- TOMEK, P., *Slovník služebního poměru*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2009, 303s., ISBN 978-80-7263-541-2
- TOMEK, P., *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k I.1.* 2007, 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2007, 511s., ISBN 978-80-7263-385-2

OSTATNÍ INFORMAČNÍ ZDROJE

- VŠEOB-P-21, *Řešení škod na majetku státu*. Praha: Ministerstvo obrany, 2007, 103s., čj. 404-34/2006-1618
- POKYN ŘEDITELE HZS, *Stanovení postupu při řešení odpovědnosti příslušníků a občanských zaměstnanců za škodu způsobenou HZS Jihočeského kraje a podmínek předcházení škodám*. České Budějovice, 2008, 28s., čj.HSCB-238/PRO-2008
- Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 141/1961 Sb., Trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

- Celní správa České republiky [online], Praha, 2009 - [21. října 2009]. Dostupné na <<http://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I	Pokyn ředitele Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje ze dne 31. ledna 2008
Příloha II	Jednací řád škodních komisí
Příloha III	Hlášenka o zjištění škody na majetku
Příloha IV	Protokol o škodě na majetku
Příloha V	Záznam o úrazu
Příloha VI	Zpráva o projednání škody na zdraví
Příloha VII	Záznam o poučení poškozeného (příslušník)
Příloha VIII	Záznam o poučení poškozeného (občanský zaměstnanec)
Příloha IX	Lékařský posudek

12
POKYN

ředitele Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje
ze dne 31. ledna 2008

ke stanovení postupu při řešení odpovědnosti příslušníků a občanských zaměstnanců za škodu způsobenou HZS Jihočeského kraje a podmínek pro předcházení škodám

I.
Škody na majetku a škody na zdraví

1) Z ř i z u j i :

poradní komisi pro řešení náhrad škod způsobených na majetku Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje příslušníky a občanskými zaměstnanci (dále jen zaměstnanec) a pro odškodňování služebních a pracovních úrazů, nemocí z povolání a škod způsobených na věcech zaměstnancům (dále jen škodní komise), jejíž jednací řád tvoří přílohu č. 1 tohoto pokynu.

2) J m e n u j i :

a) škodní komisi pro projednávání škod na zdraví (jako poradního orgánu ředitele kanceláře ředitele HZS kraje pro řešení odškodňování služebních a pracovních úrazů, nemocí z povolání a škod způsobených na věcech příslušníkům a zaměstnancům příslušníků a občanských zaměstnanců HZS Jihočeského kraje):

- předseda: vedoucí právního a organizačního oddělení
- členové: MUDr. Miroslava Švecová, za Zdravotní ústav Policie ČR Správy JČ kraje
velitel stanice C 3 České Budějovice
vrchní komisař právního a organizačního oddělení
komisař psychologické pracoviště
ředitel územního odboru, do jehož působnosti spadá projednávaný případ
nebo jeho zástupce
zástupce odborové organizace

b) škodní komisi pro projednávání škod na majetku (jako poradního orgánu ředitele kanceláře ředitele HZS kraje pro řešení náhrad škod způsobených na majetku Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje příslušníky a občanskými zaměstnanci):

- předseda: vedoucí právního a organizačního oddělení
- členové: vedoucí oddělení zásobování
vrchní komisař právního a organizačního oddělení
ředitel odboru IZS a řízení jednotek - odborný člen komise při řešení škod na vozidlech a technických zařízeních služeb jednotek PO HZS
vedoucí oddělení KIS - odborný člen komise při řešení škod na komunikační a informační technice
zaměstnankyně oddělení správy majetku
ředitel územního odboru, do jehož působnosti spadá projednávaný případ, nebo jeho zástupce
zástupce odborové organizace

c) zaměstnance odpovědného za vedení Knihy služebních a pracovních úrazů vzniklých příslušníkům a občanským zaměstnancům HZS kraje:

- komisař psychologické pracoviště

d) zaměstnance odpovědného za vedení Knihy škod v rámci HZS kraje:

- zaměstnankyně oddělení správy majetku

3) **S t a n o v í m :**

a) následující lhůty k řešení škodních událostí:

1. k nahlášení vzniku škody na majetku předsedovi poradní komise **bezodkladně**, nejpozději však do **pěti pracovních dnů** ode dne zjištění škody,
2. k nahlášení služebního nebo pracovního úrazu předsedovi škodní komise **bezodkladně** po zjištění služebního či pracovního úrazu; k sepsání záznamu o úrazu do **pěti pracovních dnů** ode dne nahlášení služebního či pracovního úrazu,
3. k prošetření, projednání škodního případu a sepsání protokolu o škodě na majetku (zprávy o projednání škody na zdraví) příslušnou poradní komisí nejpozději do **30-ti dnů** ode dne předložení všech nezbytných podkladů příslušné poradní komisí,

4. k sepsání a vydání rozhodnutí ředitele kanceláře ředitele HZS kraje o náhradě škody (není-li uzavírána dohoda o náhradě škody) nejpozději do **15-ti dnů** ode dne podepsání protokolu o škodě na majetku (zprávy o projednání škody na zdraví) ředitelem kanceláře ředitele HZS kraje,

b) následující postup při nahlašování majetkových škod:

Každý zaměstnanec HZS Jihočeského kraje je povinen bezodkladně nahlašovat zjištěnou škodu na majetku HZS Jihočeského kraje svému nadřízenému. Služební funkcionář HZS kraje (např. ředitel územního odboru, ředitel odboru, vedoucí oddělení, atd.), který spravuje hospodářské prostředky, na nichž škoda vznikla, nahlásí tuto skutečnost písemně (tzn. zpracuje a předá „Hlášenku o škodě“ bezodkladně, nejpozději **do pěti pracovních dnů** předsedovi poradní komise pro projednávání škod na majetku, který zahájí šetření škodního případu v poradní komisi. Výše škody, pokud není známa, se v průběhu šetření v evidenci škod upřesní. Služební funkcionář zajišťuje předložení podkladů nutných pro vyšetření škodního případu.

c) k upřesnění postupu při řešení náhrad škod vzniklých při ztrátě či poškození služebních mobilních telefonů:

Služební mobilní telefon je dle § 255 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, v platném znění, a § 97 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, v platném znění, předmětem svěřeným. Proto je povinností každého vedoucího zaměstnance či příslušného služebního funkcionáře sepsat se zaměstnancem, kterému je dán do užívání, „Potvrzení o převzetí svěřeného předmětu“.

V případě ztráty či poškození služebního mobilního telefonu je povinností zaměstnance tuto skutečnost nahlásit svému nadřízenému, který provede další potřebné úkony, tedy oznámí ztrátu či poškození služebního mobilního telefonu příslušné kontaktní zaměstnanci, která distribuci služebních mobilních telefonů zajišťuje, k provedení blokace a dále zabezpečí zapsání do evidence škod.

Zaměstnanec, který odpovídá za škodu, je povinen nahradit skutečnou škodu, a to v penězích, jestliže ji neodčiní uvedením do předešlého stavu. V případě, že náhrada škody

bude uplatňována v penězích, určí se výše náhrady z hodnoty mobilního telefonu, která je uvedena v „Potvrzení o převzetí svěřeného předmětu“.

Doba opotřebení služebních mobilních telefonů činí 3 roky ode dne jejich pořízení.

Pro náhradové řízení je nutno vždy vycházet ze dne, kdy byl služební mobilní telefon pořízen a přihlíží se k době jeho opotřebení. Za každý započatý rok se proto odečítá 33% jeho hodnoty, přičemž zůstatková hodnota vždy činí 10% (ceny uvedené v „Potvrzení o převzetí svěřeného předmětu“).

Při stanovení výše škody se od celkové pořizovací ceny služebního mobilního telefonu odečítá hodnota součástí, které nebyly ztraceny, odcizeny či poškozeny.

Náklady spojené s pořízením nové SIM karty hradí příslušník nebo zaměstnanec v plné výši, a to včetně DPH.

d) následující postup při nahlašování škod na zdraví:

Každý zaměstnanec HZS Jihočeského kraje (příslušník, občanský zaměstnanec) je povinen bezodkladně nahlašovat služební (pracovní) úraz svému nadřízenému, který zabezpečí zapsání úrazu do listu strážní knihy. Pokud tak zaměstnanec vzhledem k okolnostem případu nemůže učinit, je povinen úraz nahlásit zaměstnanec, který byl jeho svědkem. Služební funkcionář HZS kraje zajistí sepsání záznamu o úrazu, poučení poškozeného o nárocích ze škody na zdraví a jejich předání předsedovi poradní komise pro projednávání škod na zdraví spolu s potvrzením o neschopnosti ke službě a pracovní neschopnosti, to vše bezodkladně, nejpozději **do pěti pracovních dnů** od nahlášení služebního (pracovního) úrazu. Dále zajistí předání formuláře o bolestném poškozenému.

e) následující postup při nahlašování škod vzniklých z titulu dopravních nehod

Čl.1

Dopravní nehody

1. Dopravní nehoda MPT je škodní událost, při níž dojde o usmrcení či zranění osoby nebo ke škodě na majetku v přímé souvislosti s provozem MPT na pozemních komunikacích.

2. Za nehodu se nepovažují případy, kdy dojde k usmrcení nebo ujmě na zdraví osoby nebo škodě na majetku při živelných a nahodilých událostech, při manipulaci s nákladem, opravách, bez přímé souvislosti s provozem dopravního prostředku.

3. Při vzniku každé nehody jsou její účastníci povinni plnit všechny povinnosti účastníků dopravních nehod podle platných předpisů a dále neprodleně:

- a) oznámit a nechat vyšetřit nehodu na území České republiky Policií ČR nebo policií příslušného státu, kde k nehodě došlo,
- b) nehodu oznámit svému bezprostřednímu nadřízenému.

4. Bezprostředně nadřízený účastníka nehody je povinen zajistit, aby o vzniku nehody byl neprodleně informován řídící důstojník HZS Jihočeského kraje a vedoucí oddělení služeb Krajského ředitelství HZS Jihočeského kraje.

5. Vedoucí oddělení služeb zajistí neprodleně hlášení škodní komisi v případě vzniku škody v souvislosti s dopravní nehodou na majetku HZS Jihočeského kraje nebo vzniku škody na majetku dalších zúčastněných stran.

6. Jednotlivé ÚO HZS Jihočeského kraje dále informují řídícího důstojníka HZS Jihočeského kraje o dopravních nehodách dalších jednotek požární ochrany ve své územní působnosti, pokud k nim dojde v souvislosti se zásahem na mimořádnou událost a zasílají neprodleně cestou Krajského operačního a informačního střediska HZS Jihočeského kraje vedoucímu oddělení služeb na Krajském ředitelství HZS Jihočeského kraje hlášení o dopravních nehodách dalších jednotek požární ochrany ve své územní působnosti.

7. HZS Jihočeského kraje musí neprodleně oznámit na operační a informační středisko GŘ HZS ČR stručné podrobnosti o dopravní nehodě. Písemné hlášení o dopravní nehodě se zasílá na GŘ HZS ČR do dvou dnů.

8. Každá nehoda, při které je jako její příčina uplatňována účastníkem nehody technická závada na MPT, musí být v této věci posouzena soudním znalcem formou znaleckého

posudku. Zpracování znaleckého posudku zajistí orgán provádějící šetření nehody, případně držitel (HZS Jihočeského kraje).

Čl.2

Evidence a hlášení nehod

1. Všechny nehody se evidují na Krajském ředitelství HZS Jihočeského kraje. Evidenci vede vedoucí oddělení služeb Krajského ředitelství HZS Jihočeského kraje.
2. Evidence nehod se provádí chronologicky v časovém sledu jejich oznámení.
3. Ke každé zaevidované nehodě se zakládá svazek nehody

Čl.3

Likvidace nehod

1. Nehodu, při které vzniká nárok na náhradu škody z pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozovatelem vozidla, oznámí držitel písemně na předepsaném tiskopise a ve stanovené lhůtě příslušné pojišťovně a Ministerstvu financí.
2. Byla-li nehoda zapříčiněna řidičem, tento oznámí nehodu příslušné pojišťovně, u které uzavřel pojištění odpovědnosti zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli.
3. Při opravě dopravního prostředku po nehodě zajistí držitel nebo jím pověřený zaměstnanec, aby oprava poškození v důsledku nehody byla účtována odděleně od případných ostatních prací.
4. Na základě závěru protokolu o komisionální prohlídce rozhodne odpovědný pracovník o případném vyžádání znaleckého posudku.

Čl.4

Jiné škody na dopravních prostředcích

1. Jinou škodou na dopravním prostředku se rozumí všechny škodní události, které nesouvisí s dopravní nehodou. Při vzniku škodní události se postupuje dle článku 3, odst. 3 a 4.
2. Evidence jiných škod na dopravních prostředcích se vede u držitele odděleně od evidence dopravních nehod.

4) Ukládám :

1. Předsedovi a členům poradních komisí seznámit se s obsahem tohoto pokynu, jakož i s jeho přílohami a postupovat v souladu s jejich obsahem při řešení jednotlivých škodních případů.
2. Všem služebním funkcionářům HZS kraje, aby svou denní řídicí a kontrolní činností podřízených přispívali k eliminaci škodních událostí, jak při plnění služebních úkolů, tak i v pracovněprávních vztazích.
3. Náměstkům ředitele HZS kraje, řediteli kanceláře HZS kraje, ředitelům územních odborů:
  - a) přijmout organizační a technická bezpečnostní opatření, jejichž účelem bude předcházení nekontrolovanému užívání majetku a tím vzniku škod – ztrátám majetku užívaného zaměstnancem HZS kraje, jenž není svěřen do výlučného užívání pouze jedinému zaměstnanci. Každý ze služebních funkcionářů zvolí dle svého uvážení takové vhodné bezpečnostní opatření, které nejlépe vyhovuje poměrům v jeho působnosti;
  - b) sledovat efektivitu zavedených bezpečnostních opatření;
  - c) o bodech a) a b) průběžně informovat ředitele HZS kraje;
  - d) zajistit optimální podmínky poradním komisím při zjišťování příčin vzniku škody, činit vhodná opatření k tomu, aby ke škodám na zdraví a na majetku nedocházelo, zajistit dodržování stanoveného termínu k nahlášení vzniku škody a objektivní zadokumentování rozsahu škody.
4. Příslušníkům a občanským zaměstnancům HZS kraje v případě vzniku služebního nebo pracovního úrazu okamžitě nahlásit úraz nadřízenému služebnímu funkcionáři a nechat se bez zbytečného prodlení po utrpěném zranění ošetřit lékařem (Nebudou – li příslušníkem dodrženy tyto podmínky, nelze bez pochybností doložit, že jeho úraz je skutečně v přímé příčinné souvislosti s výkonem služby nebo práce. Zejména pak hrozí nebezpečí, že zanedbáním lékařské péče dojde ke zhoršení zdravotního stavu příslušníka a nedodržení uvedených podmínek může mít vliv na přiznání a výši náhrad souvisejících s náhradou škody příslušníkovi za utrpěný úraz.

Odovědnost za schodek na svěřených hodnotách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat a odpovědnost za ztrátu svěřených předmětů

1) S t a n o v í m :

Odovědnost za schodek na svěřených hodnotách určených k vyúčtování, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat

Čl. 1

Vymezení pojmů

- 1) Zaměstnancem se rozumí příslušník nebo občanský zaměstnanec Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje, není – li dále stanoveno jinak.
- 2) Hodnotami, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat, se rozumí hotovost, ceniny, materiálové zásoby, zboží a jiné hodnoty, za něž zaměstnanec přejal odpovědnost.
- 3) Odpovědným zaměstnancem se rozumí příslušník ustanovený na služebním místě, s nímž je spojena povinnost převzít hodnoty, které je povinen vyúčtovat a občanský zaměstnanec, který má uzavřenou dohodu o hmotné odpovědnosti.
- 4) Pověřeným zaměstnancem se rozumí zaměstnanec, který je podle organizačního řádu a systemizace ustanoven (zařazen) na stejném oddělení, pracovišti nebo s obdobnou služební (pracovní) činností jako zastupovaný odpovědný zaměstnanec.
- 5) Manipulací se rozumí příjem či výdej hodnot, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat.

Čl. 2

Hodnoty určené k vyúčtování

- 1) Hodnoty, které jsou určeny zaměstnanci povinni vyúčtovat:
  - a) pokutové bloky;
  - b) pokladní hotovost, ceniny a stravenky;
  - c) zásoby ve skladech materiálu;
  - d) PHM uložené ve skladu.
- 2) Dohody o hmotné odpovědnosti jsou:
  - a) individuální: uzavíraná s odpovědným občanským zaměstnancem, který za

hodnoty svěřené k vyúčtování odpovídá osobně nebo s občanským zaměstnancem, který je k zastupování oprávněn na základě dohody o hmotné odpovědnosti a zápisu o převzetí. V době nepřítomnosti odpovědného občanského zaměstnance je prováděna manipulace s hodnotami svěřenými k vyúčtování komisí dle Čl. 3.);

b) společná: uzavíraná s občanskými zaměstnanci, kteří za hodnoty svěřené k vyúčtování odpovídají společně. V době jejich nepřítomnosti je prováděna manipulace s hodnotami svěřenými k vyúčtování komisí dle Čl. 3.;

c) společná – smíšená: uzavíraná jako společná dohoda o hmotné odpovědnosti, ve které společně odpovídají za hodnoty svěřené vyúčtování občanský zaměstnanec a příslušník. V době jejich nepřítomnosti je prováděna manipulace s hodnotami svěřenými k vyúčtování komisí dle Čl. 3.

- 3) Stávající uzavřené dohody o hmotné odpovědnosti zůstávají v platnosti, pokud odpovídají zásadám tohoto pokynu. Všechny dohody o hmotné odpovědnosti, které byly uzavřeny s příslušníky, pozbývají platnosti a tito příslušníci dále odpovídají za schodek na hodnotách svěřených k vyúčtování na základě svého ustanovení na služebním místě, s nímž je spojena povinnost převzít tyto hodnoty.

Čl. 3

Komise k manipulaci s hodnotami svěřenými k vyúčtování.

- 1) K zastoupení odpovědných zaměstnanců (dle čl. 1 odst. 3) se stanovují minimálně dvoučlenné komise, které v případě potřeby manipulace vydají či přijmou hodnoty svěřené k vyúčtování. Manipulace je stvrzena zápisem o výdeji či příjmu. Zápis (stává se podkladem pro zúčtovací doklad) obsahuje číslo jedací, datum, předmět (jeho hodnotu, lze-li ji vyčíslit), název a počet manipulovaných kusů a podpisy členů komise, podpis funkcionáře ustanovujícího složení komise a schvalujícího činnosti komise. Zápisy předá pověřený zaměstnanec odpovědnému zaměstnanci v době jeho následné přítomnosti a odpovědný zaměstnanec povede účetní evidenci. Zápis se ukládá v účetní evidenci.
- 2) Členem komise je určován zaměstnanec, z jehož strany vzejde požadavek na manipulaci hodnot svěřených k vyúčtování a dalším členem je zpravidla zaměstnanec, který je podle organizačního řádu zařazen na stejném oddělení, pracovišti nebo s obdobnou služební (pracovní) náplní jako zastupovaný odpovědný

zaměstnanec. V případě potřeby lze určit další zaměstnance jako členy komise.

Čl. 4

Manipulace s klíči od míst, kde jsou hodnoty určeny v vyúčtování.

- 1) Odpovědný zaměstnanec před svou předpokládanou nepřítomností uloží klíče od míst, kde jsou hodnoty určeny k vyúčtování, u nadřízeného zaměstnance (v podepsané obálce), které si pověřený zaměstnanec v případě potřeby vyzvedává po stanovení komise. Klíče se po použití vloží do obálky podepsané členy komise.
- 2) Nejsou-li k dispozici klíče od odpovědného zaměstnance, lze vyzvednout duplikáty klíčů oproti podpisu na místě stanoveném „Provozním řádem“ objektu, kam se opět duplikáty klíčů vrátí.

ČÁST DRUHÁ

Odpovědnost za ztrátu svěřených předmětů

Čl. 5

- 1) Zaměstnanec odpovídá za ztrátu součástí výstroje, výzbroje, nástrojů a jiných předmětů (dále jen svěřené předměty), které mu byly svěřeny na písemné potvrzení. Této odpovědnosti se zproští, prokáže-li, že ztrátu nezavinil.
- 2) Příslušník neodpovídá za ztrátu předmětů, které mu byly svěřeny na písemné potvrzení při předávání služby mezi jednotlivými směnami, to ovšem nevyklučuje jeho obecnou odpovědnost za škodu podle ustanovení § 95 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Tuto ztrátu je povinen bezodkladně nahlásit svému nadřízenému.
- 3) Zaměstnanec přebírá svěřené předměty oproti podpisu na Protokolu o zařazení majetku či Inventurního soupisu – přehledu rozmístění drobného dlouhodobého hmotného majetku a drobného dlouhodobého nehmotného majetku.
- 4) V případě potřeby manipulace se svěřenými předměty v době nepřítomnosti zaměstnance se postupuje obdobně dle článku 3 tohoto pokynu. Upraví se zápis k manipulaci se svěřenými předměty. Vrácení nebo odepsání svěřených předmětů se stvrzuje podpisem na zápisu.
- 5) Při manipulaci s klíči se postupuje obdobně dle článku 4 tohoto pokynu.

2) U k l á d á m :

Náměstkům ředitele HZS kraje, řediteli Kanceláře ředitele HZS kraje, ředitelům územních odborů HZS kraje, velitelům stanic:

- 1) Stanovovat jmenovitě členy komisí a schvalovat manipulaci s hodnotami svěřenými k vyúčtování nebo manipulaci se svěřenými předměty.
- 2) Předkládat při změně zaměstnanců návrhy na zrušení dohod o hmotné odpovědnosti a zabezpečovat uzavírání nových dohod o hmotné zodpovědnosti řediteli HZS kraje.
- 3) Zabezpečovat a určovat ve své podřízenosti zaměstnance, kteří oproti podpisu přebírají svěřené předměty.
- 4) Posoudit stávající dokumentaci svěřených hodnot a v případě, že tato neodpovídá tomuto pokynu upravit do 31.3.2008.

Tento pokyn nabývá platnosti dnem vydání a zároveň se jím ruší pokyny ředitele HZS Jihočeského kraje č. 13/2007, 14/2007, 72/2007, 89/2007.

Č.j.: HSCB– 238/PRO-2008

J e d n a c í ř á d škodních komisí

1. Členové škodních komisí odpovídají za výkon své činnosti řediteli kanceláře ředitele HZS kraje.
2. Komise je povinna soustředit potřebné důkazy pro svá doporučení.
3. Předseda škodní komise svolává jednání komise operativně dle počtu došlých případů.
4. Předseda škodní komise vede příslušnou spisovou agendu a dbá na dodržování včasného projednání případů vzniklých úrazů a škod (dále jen „případů“) v zákonných lhůtách.
5. Jednání škodní komise se zúčastní ředitel územního odboru, ve kterém je poškozený či škůdce zařazen, nebo jeho zástupce. Na jednání o škodě na majetku HZS kraje přizve předseda škodní komise odborného člena komise, do jehož působnosti škoda věcně přísluší. Není-li takový člen trvale určen, zúčastní se jednání škodní komise příslušný náměstek ředitele HZS kraje. Pro jednání o případu je rovnoprávným členem škodní komise.
6. Předseda škodní komise zajistí v zákonem stanovených případech projednání způsobu a rozsahu náhrady škody s poškozeným či škůdcem. Poškozeného či škůdce přizve k jednání škodní komise pouze tehdy, je-li případ složitější nebo když o to dotyčný požádá.
7. V případě řešení škod na zdraví přizve předseda škodní komise služebního lékaře ze Zdravotnického ústavu policie ČR – správy Jč.kraje, který je rovnoprávným členem komise.
8. Záznam o úrazu podepisuje na prvním listu služební funkcionář – ředitel kanceláře ředitele HZS kraje, na druhém listu pak postižený, svědkové úrazu, případně zástupce odborového orgánu nebo zástupce zaměstnanců pro BOZP a dále zaměstnavatel. Zaměstnavatelem se pro tento účel rozumí příslušný ředitel územního odboru či na úrovni krajského ředitelství příslušný náměstek či ředitel kanceláře HZS kraje.
9. Jednání škodní komise se zúčastní odborovou organizací pověřený zástupce. Pro jednání je rovnoprávným členem komise.

10. Po projednání případu se škodní komise usnází hlasováním, zda řediteli kanceláře HZS kraje doporučí
- a) uznat odpovědnost HZS kraje za vzniklou škodu, popřípadě stanovit míru spoluzavinění poškozeného a výši jednotlivých náhrad nebo
  - b) odpovědnost HZS kraje neuznat,
  - c) stanovit míru odpovědnosti příslušníka nebo občanského zaměstnance za způsobenou škodu zaměstnavateli a doporučit výši a způsob náhrady.
11. Jednání komise je neveřejné. Komise se usnází nadpoloviční většinou hlasů přítomných.
- Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy komise. Komise je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina jejích členů.
12. Předseda komise zabezpečí zpracování doporučení komise včetně vyhotovení návrhu rozhodnutí, popřípadě dohody o náhradě škody a jeho předložení řediteli kanceláře řediteli HZS Jč. kraje ke konečnému rozhodnutí. Určený člen poradní komise pro řešení škod na majetku předá kopii rozhodnutí, popřípadě dohody o náhradě škody oddělení účetnictví.
13. Písemnosti týkající se náhrady škody se v souladu s Pokynem ředitele odboru archivní a spisové služby MV č. 5/2002 ukládají u HZS kraje se skartačním znakem S 40 po nabytí právní moci rozhodnutí o náhradě škody, jde-li o škodu na zdraví a se skartačním znakem V 10 po nabytí právní moci rozhodnutí o náhradě škody, jde-li o škodu na majetku.

Příloha č. ...k čj.: HSCB- .....

Počet listů:

Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje <i>Pražská 52b, 370 04 České Budějovice 4</i>	
HLÁŠENKA O ZJIŠTĚNÍ ŠKODY NA MAJETKU	
Škodu zjistil: ..... <i>hodnostní označení</i> ..... <i>jméno, příjmení</i> ..... <i>služební působiště</i>	Dne:
Škodu způsobil: ..... <i>hodnostní označení</i> ..... <i>jméno, příjmení</i> ..... <i>služební působiště</i>	Dne:
Škodu do evidence škod nahlásil: ..... <i>hodnostní označení</i> ..... <i>jméno, příjmení</i> ..... <i>služební působiště</i>	Dne:
Stručný popis škody:	
Škoda byla způsobená na majetku státu:	ANO NE
Předpokládaná výše škody: <i>(pokud je známa, odhad)</i> ..... ,- Kč	
Škoda byla zaevidována pod číslem : HSCB – ..... / -	Dne:
Škodu do „Knihy škod“ zapsal: ..... <i>jméno a příjmení</i>	
Razítko a podpis ředitele ÚO: <i>(nebo razítko HZS JČ kraje a podpis nadřízeného služebního funkcionáře)</i>	

Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje

Pražská 52b, 370 04 České Budějovice 4

K č.j.:

PROTOKOL O ŠKODĚ NA MAJETKU

Popis škody :

Datum vzniku (zjištění) škody :

Místo vzniku škody:

Rozsah škody :

Škodu zjistil :

Škodu způsobil :

Vyjádření příslušníka HZS (občanského zaměstnance HZS), který způsobil škodu:

V ..... dne .....
.....
podpis

Vyjádření ředitele územního odboru (náměstka příslušného úseku, případně ředitele odboru HZS JČ kraje):

V ..... dne .....
.....
podpis

Vyjádření a návrh poradní komise ke škodě :

V Českých Budějovicích dne .....

podpisy členů poradní komise: .....

.....

.....

.....

.....

Závěr ředitele kanceláře HZS kraje:

S návrhem poradní komise:

- **S o u h l a s í m**
- **N e s o u h l a s í m**

a náhradu škody určuji ve výši .....

V Českých Budějovicích dne .....

**příjmení
HZS kraje**

.....
**hodnostní označení, titul, jméno,
ředitel kanceláře ředitele**
vrchní rada

ZÁZNAM O ÚRAZU

Č.j. :
HSCB-

Dne:

Údaje o zaměstnavateli, u kterého k úrazu

Příloha
č.:1

A. došlo:

1. Název zaměstnavatele a jeho sídlo (adresa) Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje Pražská 52b České Budějovice 370 04	2. Předmět podnikání (OKEČ) Organizační složka státu IČO 70882835	
	3. Místo, kde k úrazu došlo: (adresné určení)	
	4. Bylo místo úrazu pravidelným pracovištěm postiženého? ANO ☐ NE ☐	

B. Údaje o zaměstnavateli, u kterého je postižený v pracovně právním vztahu:

(Liší-li se od údajů uvedených v části A)

1. Název zaměstnavatele a jeho sídlo (adresa)	2. Předmět podnikání (OKEČ)
---	-----------------------------

C. Údaje o postiženém:

1. Hodnostní označení, jméno, příjmení	Pohlaví Muž ☐ Žena ☐	
2. Datum narození	3. Státní příslušnost	OEČ:
4. Adresa trvalého pobytu:		5. Adresa pro doručování:
6. Druh práce (dle pracovní smlouvy):		
7. Délka pracovněprávního vztahu u zaměstnavatele:	Roků:	Měsíců:
8. Postižený je: Ve služebním poměru ☐ V pracovním poměru ☐ Dohoda o práci mimo prac.poměr ☐		
9. Měl postižený kvalifikaci pro výkon práce, při které došlo k úrazu? ANO ☐ NE ☐		
10. Zdravotní pojišťovna:		Číslo:

Pro účely nemocenské péče

Datum:

a) poškození na zdraví **uznávám jako služební úraz**
 pro poskytování služebního příjmu v nemoci podle zák.č. 32/1957 Sb.,
 o nemocenské péči v ozbrojených silách a zákona č. 54/1956 Sb.,
 o nemocenském pojištění zaměstnanců

b) poškození na zdraví **neuznávám jako služební úraz**

.....
**Služ. hodnost, titul, jméno,
 příjmení**
ředitel kanceláře ředitele HZS Jč.kraje
vrchní rada

1. Datum a hodina úrazu:	2. Začátek směny:	3. Počet zraněných osob celkem:
--------------------------	-------------------	---------------------------------

4. Druh zranění:	Zraněná část těla:
------------------	--------------------

5. Druh úrazu:	☐ smrtelný	Datum úmrtí:	ostatní ☐
----------------	-----------------------------------	--------------	----------------------------------

6. Co bylo zdrojem úrazu? (Je možné označit více zdrojů)			
1. ☐	dopravní prostředek	6. ☐	prům. škodliviny, chem. látky, biologičtí činitelé
2. ☐	kontakt se strojním zařízením nebo jeho částí	7. ☐	horké látky a předměty, oheň a výbušniny
3. ☐	materiál, břemena, předměty (pád, přiražení, odlétnutí, náraz, zavalení)	8. ☐	stroje hnací, pomocné, obráběcí, pracovní
4. ☐	pád na rovině, z výšky, do hloubky propadnutí	9. ☐	lidé, zvířata nebo přírodní živly
5. ☐	nástroj, přístroj, nářadí	10. ☐	jiný, blíže nespecifikovaný zdroj (popsat v kolonce D8)

7. Příčiny, proč k úrazu došlo : (Je možné označit více příčin)			
1. ☐	pro poruchu nebo vadný stav některého ze zdrojů úrazu	5. ☐	pro porušení pracovní kázně postiženým
2. ☐	pro špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko	6. ☐	pro nepředvídatelné riziko práce
3. ☐	pro závady na pracovišti	7. ☐	selhání lidského činitele
4. ☐	pro nedostatečné osobní zajištění zaměstnance, včetně ochr. pracovních prostředků	8. ☐	pro jiný, blíže nespecifikovaný důvod (blíže specifikovat v kolonce D8)

8. Vyčerpávající popis příčin, za nichž došlo k úrazu, včetně okolností (v případě potřeby připojte další list)

9. Uveďte, jaké předpisy byly v souvislosti s úrazem porušeny a kým (v případě potřeby připojte další list)

Datum a podpis postiženého: (případně jeho vyjádření)

Č. j.

Zpráva o projednání škody na zdraví

I Osobní data postiženého

1	Hodnostní označení jméno a přímení
2	Data narození Rodinný stav
3	Trvalý pobyt
4	Služební zařazení
5	Služební poměr trvá *)

II

1	Datum, hodina a místo vzniku úrazu (datum zjištění nemoci z povolání):
2	Činnost postiženého a okolnosti, za nichž k úrazu došlo (podmínky, za nichž konal službu):
3	Popis, druh a rozsah poškození na zdraví:
4	Doba léčení, označení zdrav. zařízení:
5	Výpověď (vyjádření) poškozeného ze dne ..... je uvedena v příloze č. ....
6	Výpovědi (vyjádření) svědků a osob podezřelých ze zavinění úrazu (jména, adresy, data výpovědí, označení příloh):

Údaje o poškození na zdraví

III

Právní posouzení poškození na zdraví

1	<p>Po vyhodnocení části II komise došla k závěru, že</p> <p>a) úraz vznikl při výkonu služby (v přímé souvislosti s ním) ano – ne</p> <p>b) výkon služby probíhal za podmínek, z nichž vzniklá nemoc z povolání, kterou poškozený onemocněl ano – ne</p> <p>c) k poškození na zdraví došlo jinak než služebním úrazem (nemocí z povolání), odpovědnost dána podle</p>
2	Poškození na zdraví zavínil: tím, že
	Spoluzavinění postiženého:
	Poškození na zdraví je nezaviněné, vzniklo v důsledku:
3	<p>Odpovědnost .....za vzniklou škodu</p> <p>- je dána podle</p> <p>- a to v rozsahu .....%</p>
4	Komise navrhuje poskytnout poškozenému zálohu ve výši ..... Kč
5	Poučení poškozeného (pozůstalých) provedl ..... dne .....
<p>Projednáno v komisi dne .....</p> <p>Předseda komise ..... členové ..</p> <p>zástupce OSH : .....</p> <p style="text-align: right;">.....</p> <p style="text-align: right;">.....</p> <p style="text-align: right;">.....</p>	

Hasičský záchranný sbor
Jihočeského kraje

Č.j.:

ZÁZNAM O POUČENÍ POŠKOZENÉHO

.....
hodnostní označení, jméno, příjmení

nar.....

byl dnešního dne seznámen s tím, že podle ustanovení § 101 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů přiznává příslušníkovi poškozenému na zdraví služebním úrazem (nemocí z povolání) následující náhrady v rozsahu zjištěné odpovědnosti

- náhradu za ztrátu na služebním příjmu (výdělku) po dobu neschopnosti ke službě (pracovní neschopnosti)
- náhradu za ztrátu na služebním příjmu (výdělku) po skončení neschopnosti ke službě (pracovní neschopnosti)
- náhradu za bolest a ztížení společenského uplatnění
- náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením
- náhradu věcné škody
- jednorázové odškodnění

Jmenovaný bere na vědomí, že ustanovení § 207 zákona 2 Sb., 361/2003 Sb. stanoví k uplatnění nároků na náhradu škody lhůtu dvou let, která počíná běžet u každého nároku samostatně ode dne, kdy se jmenovaný dověděl o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá; po uplynutí této lhůty se nárok promlčuje, pokud nebyl včas uplatněn u **Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje**, nebo pokud nebyl včas služebním orgánem písemně uznán, co do důvodu i výše.

V ..... dne .....

.....
(podpis zaměstnance,
který poučení provedl)

.....
(podpis poškozeného)

Hasičský záchranný sbor
Jihočeského kraje

Č.j.:HSCB-

ZÁZNAM O POUČENÍ POŠKOZENÉHO

..... nar.....
jméno, příjmení

byl dnešního dne seznámen s tím, že **§ 369 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, přiznává zaměstnanci** poškozenému na zdraví **pracovním úrazem** (nemocí z povolání) následující náhrady v rozsahu zjištěné odpovědnosti **a to**

- náhradu za ztrátu na výdělku
- náhradu za bolest a ztížení společenského uplatnění
- náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením
- náhradu věcné škody

Jmenovaný bere na vědomí, ustanovení **§ 331 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce** stanoví k uplatnění nároků na náhradu škody lhůtu dvou let, která počíná běžet u každého nároku samostatně ode dne, kdy se jmenovaný dověděl o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá; po uplynutí této lhůty se nárok promlčuje, pokud nebyl včas uplatněn u **Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje**, nebo pokud nebyl včas služebním orgánem písemně uznán, co do důvodu i výše.

V ..... dne .....

.....
(podpis zaměstnance,
který poučení provedl)

.....
(podpis poškozeného)

Lékařský posudek

§ 8 vyhl. č. 440/2001Sb. o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění

Poškozený	
Narozen	
Povolání	
Bytem	

1. Bodové ohodnocení bolesti pro úraz ze dne

Neschopnost ke službě (pracovní neschopnost) nastala dne _____
trvala do _____

Položka přílohy	Popsat postupy, kterými posuzující lékař dospěl k závěru svého hodnocení - v češtině	plně	Bolestné v bodech	
			navýšení	důvod navýšení
Celkem bodů				

2. Bodové ohodnocení ztížení společenského uplatnění

Položka přílohy	Popsat postupy, kterými posuzující lékař dospěl k závěru svého hodnocení - v češtině	plně	Bolestné v bodech	
			navýšení	důvod navýšení
Celkem bodů				

<i>Datum vyhotovení</i>	<i>Podpis posuzujícího lékaře</i>	<i>Jmenovka posuzujícího lékaře</i>	<i>Razítko zdravotnického zařízení</i>

ABSTRAKT

HOLUBÁŘ, B. *Příslušník bezpečnostního sboru a náhrada škody*: bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s., 2010. 77s.

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Ondřej ŠOKA.

Klíčová slova: Bezpečnostní sbor, příslušník bezpečnostního sboru, hasičský záchranný sbor, škoda na majetku, zákon.

Bakalářská práce popisuje bezpečnostní sbor České republiky, jeho jednotlivé složky a součásti dle platné legislativy. Shrnuje povinnosti příslušníků i povinnosti bezpečnostního sboru jako organizačního celku v oblasti škod na majetku a zdraví. Zabývá se všemi druhy škod, které mohou vzniknout na majetku bezpečnostního sboru, popřípadě na zdraví příslušníků bezpečnostního sboru. Práce uvádí příklady způsobu řešení škod a jejich náhrady.

ABSTRACT

HOLUBÁŘ, B. *Member of Security Corps and Compensation for Damage*: Bachelor thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, o.p.s., 2010. 77p. Supervisor: JUDr. Ondřej ŠOKA.

Key words: Security Corps, Member of Security corps, Fire Rescue Corps, damage on the property, act.

The Bachelor thesis describes Security Corps of the Czech Republic and its structures. All the responsibilities of the Security Corps and its members in the field of damages on health and property are summarized. It is including all kinds of possible damages affecting the property of Security Corps or the health of its members. This thesis is stating different means of dealing with damages and their addressing.